

BIURO RADY POWIATU
w Lubaniu

STAROSTWO POWIATOWE
w LUBANIU

Wydział Zarządzania Kryzysowego
WZK.5520.4.2025
59-500 Luban, ul. Wolności 2
tel. (0 75) 64 64 357 i (0 75) 721 03 72

Wpłynęło dn. 22.05.2025.

L.dz.

Załatwia PRZEWODNICZĄCA

Lubań, dnia 07.03.2025 r.

INFORMACJA

dot. przebiegu oraz efektów powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2023 – 2025 pn. „Bezpieczny Powiat Lubański” – za rok 2024.

Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2023 – 2025 pn. „Bezpieczny Powiat Lubański” został wprowadzony Uchwałą Nr LV/418/2022 Rady Powiatu Lubańskiego z dnia 29 grudnia 2022 roku.

Program kontynuowany jest przez podmioty uczestniczące przy realizacji programu w latach poprzednich tj. :

- Komendę Powiatową Policji w Lubaniu,
- Wydział Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Lubaniu,
- Wydział Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubaniu,
- Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Lubaniu,
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lubaniu,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Lubaniu,
- Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu.

Program zawiera ocenę aktualnego stanu zagrożenia powiatu, co pozwoliło na wyodrębnienie najważniejszych obszarów, w których podejmowanie działań jest najbardziej uzasadnione, tj.:

I . Poprawa bezpieczeństwa i zapewnienie porządku publicznego mieszkańcom powiatu, a w szczególności:

1. Zapobieganie przestępczości pospolitej – głównie przestępczości przeciwko mieniu.
2. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym,
4. Postępowanie w przypadku wystąpienia zagrożeń o charakterze terrorystycznym

II . Poprawa poziomu ochrony środowiska, w tym:

1. Czystości wód i gruntów,
2. Kształtowanie prawidłowych zachowań w zakresie ochrony środowiska.

III. Zapewnienie właściwego stanu sanitarnego i zdrowia mieszkańców poprzez :

1. Właściwy stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.
2. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w powiecie.
3. Nadzór nad jakością wody.
4. Kontrola bezpieczeństwa żywności i żywienia.
5. Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

IV. Zapewnienie właściwego stanu sanitarnego i zdrowia zwierząt, a w szczególności :

1. Zapobieganie powstawania ognisk chorób zwierząt.

V. Bezpieczeństwo obiektów budowlanych.

VI . Poprawa bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:

1. Zatrucie tlenkiem węgla oraz utrzymywania we właściwym stanie przewodów kominowych .
2. Bezpieczeństwa nad wodą.
3. Wypalania traw.

VII. Zapobieganie zagrożenia osób bezrobotnych wykluczeniem społecznym poprzez:

1. Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia dla osób potrzebujących wsparcia, w szczególności grup ryzyka- długotrwale bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz niepełnosprawnych.
2. Upowszechnienie usług w zakresie poradnictwa zawodowego, kształcenia ustawicznego i pośrednictwa pracy.

Realizacja zaplanowanych zadań przez poszczególne podmioty przebiegała następująco :

Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu - realizowała zadania w obszarze I poprzez :

Działania zapobiegawcze :

1. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu w trakcie spotkań ze społeczeństwem przekazywali informację dotyczące min. zabezpieczenia własnego mienia. W spotkaniach tych uczestniczyło łącznie 170 osób.
2. W trakcie codziennej służby funkcjonariusze dzielnicowi utrzymywali kontakt z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych w zakresie propagowania wśród mieszkańców powiatu lubańskiego prawidłowych zachowań w zakresie zabezpieczenia swojego mienia.
3. Funkcjonariusze służby patrolowej, obchodowej oraz kryminalnej dyslokowani byli w rejony zagrożone przestępczości na podstawie analizy stanu bezpieczeństwa oraz zagrożeń naniesionych na Krajową Mapę Zagrożeń. W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu odnotował 647 zgłoszeń za pośrednictwem KMZB z czego potwierdzono 232 zgłoszenia. Z pośród tych zgłoszeń 218 zostało wyeliminowanych.
4. W 2024 roku obiektami zagrożonymi przestępstwami kradzieży były sklepy. W związku z powyższym w trakcie przeprowadzanych interwencji przekazywano obsłudze sklepów dane teleadresowe Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu celem usprawnienia przyjmowania zgłoszeń. Proponowano również wdrożenie rozwiązań zapobiegawczych w postaci zatrudnienia pracowników ochrony.
5. W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu zorganizowała i przeprowadziła dwie debaty społeczne z zakresu bezpieczeństwa. Ponadto przeprowadzono 69 spotkań tematem których było zapobieganie przestępstwom i uświadamianie w tym zakresie lokalnej społeczności.

6. Oficer Prasowy KPP w Lubaniu realizował na bieżąco przy współpracy z lokalnymi mediami: E-luban, Lubię Lubań, Notatnik Świeradowski, Przegląd Lubański, Radio Wrocław i wieloma innymi mediami kampanię przeciw przestępstwom pospolitym. Opublikowano w tym zakresie około 300 komunikatów. Zrealizowano wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Lubaniu oraz innymi służbami mundurowymi kampanię „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”

7. W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu zamieściła w lokalnych mediach 87 komunikatów w których zawarto informacje na temat zatrzymanych sprawców przestępstw.

8. W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu prowadziła działania pod nazwą „Bezpieczna droga do szkoły”. W trakcie działań w rejon szkół kierowani byli funkcjonariusze celem zapewnienia bezpieczeństwa dzieci szkolnej.

9. W 2024 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu odbyli wspólnie z SOK 5 służb, ze Strażą Miejską 6 służb, ze Strażą Leśną 1 służbę oraz ze Strażą Rybacką 4 służby.

Edukacja oraz przestrzeganie przepisów ruchu drogowego

1. W 2024 roku przeprowadzono łącznie 45 działań edukacyjnych z zakresu ruchu drogowego w szkołach na terenie powiatu lubańskiego

2. W ubiegłym roku funkcjonariusze Ruchu Drogowego uczestniczyli w turnieju ruchu drogowego który zorganizowany był w dniu 13.05.2024 roku przez szkołę w Świeradowie Zdrój .

3. Oficer Prasowy Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu na bieżąco na stronach internetowych Policji informował o kampaniach na rzecz bezpieczeństwa oraz zaistniałych zdarzeniach w ruchu drogowym na terenie powiatu lubańskiego.

4. Na terenie powiatu lubańskiego w 2024 roku przeprowadzono 19 akcji ukierunkowanych przeciw nietrzeźwym kierującym oraz pieszym .

5. W 2024 roku na terenie powiatu lubańskiego funkcjonariusze ruchu drogowego przeprowadzili trzykrotnie działania w których wzięli udział policjanci z powiatów ościennych.

6. W toku codziennej służby funkcjonariusze w 2024 roku zatrzymali 409 dowodów rejestracyjnych za zły stan techniczny pojazdów.

7. W związku z prowadzonymi lustracjami dróg ujawniono 79 nieprawidłowości w zakresie oznakowania oraz stanu technicznego nawierzchni . W każdym przypadku wystąpiono do zarządcy drogi o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Działania informacyjno-edukacyjne o zagrożeniach i ich unikaniu

1. KPP w Lubaniu realizowała programy prewencyjne w trakcie których prowadzone były prelekcje dla młodzieży oraz osób dorosłych. Podczas spotkań funkcjonariusze posilkowali się posiadanymi materiałami oraz prezentacjami multimedialnymi. W 2024 roku przeprowadzono 29 spotkań profilaktycznych w trakcie których omawiana była min. tematyka demoralizacji, narkomani, alkoholizmu, przynależności do sekt czy handlu ludźmi.
2. W trakcie realizowanych spotkań ze społeczeństwem funkcjonariusze wykorzystywali broszury oraz ulotki otrzymane z KWP we Wrocławiu. We własnym zakresie nie opracowywano materiałów informacyjnych.
3. W 2024 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu nie organizowali szkoleń dla nauczycieli oraz rodziców dzieci szkolnych w zakresie rozpoznawania czy dziecko bierze narkotyki.
4. W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu nie tworzyła własnych programów kierunkowych. Realizowano ogólnokrajowe programy tj. „Dzielnicowy bliżej nas”.

Organizowanie pomocy osobom uzależnionym

1. W 2024 roku współpraca Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu z przedstawicielami PCPR, MOPS oraz Gminnymi komisjami ds. rozwiązywania problemów alkoholowych przebiegała na pożądanym poziomie. Funkcjonariusze wspólnie z pracownikami socjalnymi prowadzili rozpoznanie sytuacji domowych w rodzinach z dysfunkcjami. W 2024 roku wszczęto 118 procedur Niebieskiej Karty.
2. W 2024 roku przeprowadzono 29 spotkań profilaktycznych w trakcie których omawiana była min. tematyka demoralizacji, narkomani, alkoholizmu, przynależności do sekt czy handlu ludźmi.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1. W trakcie obchodu funkcjonariusze dzielnicowi w przypadku zdiagnozowania potrzeby udzielenia pomocy ze strony instytucji pomocowych (np. MOPS, GOPS) osobom, które tego wymagały sporządzali w tym zakresie wystąpienia.
2. W 2024 roku na terenie powiatu lubańskiego zdiagnozowano problem w zakresie braku miejsc dla dzieci odbieranych w trybie interwencyjnym. W powyższym zakresie Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu wystosowała wystąpienia do PCPR oraz Starostwa w zakresie wskazania istniejącego problemu.
3. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu w 2024 roku podejmując interwencje domowe w 118 przypadkach wszczęli procedurę Niebieskiej Karty. W związku ze wszczętą procedurą zatrzymano 34 osoby na gorącym uczynku stosujące przemoc domową.
4. Aplikacja „Dzielnicowy bliżej nas” w znacznym stopniu usprawniła sposób nawiązywania kontaktu osób dotkniętych przemocą z dzielnicowym. Ponadto funkcjonariusze dzielnicowi w codziennej służbie korzystają z dodatkowych narzędzi usprawniających kontakt ze społeczeństwem tj. telefon służbowy, e-mail.

5. W trakcie prowadzonych spotkań ze społeczeństwem funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu omawiali tematykę w zakresie reagowania na podejrzenie stosowania przemocy domowej. W trakcie spotkań wskazywane były dostępne formy kontaktu z jednostkami Policji na terenie powiatu lubańskiego. Ponadto z każdej przeprowadzonej interwencji domowej sporządzana była dokumentacja na podstawie której funkcjonariusze dzielnicowi przeprowadzali rozpoznanie w zakresie występującej sytuacji domowej. W przypadku stwierdzenia aspektów przemocowych wdrażana jest procedura Niebieskiej Karty.

Postępowanie w przypadku występowania zagrożeń o charakterze terrorystycznym

1. Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu za pośrednictwem lokalnych mediów, mediów społecznościowych przekazywała informacje w postaci komunikatów dotyczących sposobu zachowania się w przypadku mogących wystąpić zagrożeń terrorystycznych.
2. W 2024 roku Komenda Powiatowa policji w Lubaniu nie organizowała konferencji oraz szkoleń na temat współczesnych zagrożeń terrorystycznych.
3. W 2024 roku zostały zorganizowane ćwiczenia sztabowe przy udziale Zakładu Karnego w Zarębie oraz Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu.

Przeciwdziałanie kłusownictwu wodnemu i leśnemu

1. W 2024 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu wspólnie z Strażą Rybacką przeprowadzili czterokrotnie działania ukierunkowane na kontrole osób wędkujących.
2. Funkcjonariusze prowadzili weryfikację zgłoszeń dotyczących składowania odpadów oraz zaśmiecania. W przypadku ich potwierdzenia prowadzone były czynności zmierzające do ustalenia sprawców oraz sporządzano wystąpienia do instytucji mające na celu usunięcia zanieczyszczeń.

Ujawnianie dzikich kąpielisk

1. W związku z prowadzonymi działaniami „Bezpieczne wakacje” funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu przeprowadzili prelekcje w szkołach na temat bezpieczeństwa w czasie korzystania z kąpielisk. Spotkań takich odbyło się 8.
2. W 2024 roku wspólnie ze Strażą Miejską oraz Strażą Rybacką zorganizowano 10 patroli w trakcie których funkcjonariusze dokonywali sprawdzeń min. akwenów wodnych pod kątem dzikich kąpielisk. Ponadto w trakcie codziennej służby w okresie letnim funkcjonariusze kierowani do służby zewnętrznej dokonywali sprawdzeń akwenów wodnych.
3. W ramach prowadzonych działań „Bezpieczne Wakacje” oraz „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” funkcjonariusze dzielnicowi propagowali wskazane akcje rozdając ulotki.

4. W 2024 roku nie kierowano pism do właścicieli zbiorników wodnych w zakresie oznakowania ich tablicami informacyjno-ostrzegawczymi.

Wydział Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubaniu – realizował zadania zaplanowane w obszarze I pn. „Poprawa bezpieczeństwa i zapewnienie porządku publicznego mieszkańcom powiatu”. W tym obszarze zaplanowano do realizacji zadania pod kątem kształtowania właściwych zachowań mieszkańców w przypadku wystąpienia zagrożeń o charakterze terrorystycznym. W okresie funkcjonowania programu Wydział Zarządzania Kryzysowego przeprowadził 16 różnego rodzaju działań w postaci szkoleń, spotkań, treningów oraz ćwiczeń ze służbami, strażami i inspekcjami oraz gminami w zakresie doskonalenia procedur oraz kształtowania zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń o charakterze terrorystycznym. Przez cały czas w trakcie tego okresu prowadzono również działania polegające na przekazywaniu informacji poprzez lokalne media oraz strony internetowe. Pracownicy wydziału angażowani byli do działań logistycznych, których efektem był zakup oraz przekazywanie niezbędnego sprzętu i wyposażenia dla innych uczestników programu oraz organizację wspólnych ćwiczeń.

Na uwagę zasługuje fakt prowadzenia działań związanych z powodzią we wrześniu 2024 r. na terenie powiatu lubańskiego, podczas których realizowano n/w zadania przy użyciu między innymi systemu Ostrzegania Powodziowego SOP KWISA, który został oddany do użytku w 2023 r. w ramach projektu pn „Kom(m)ando-Gemeinsamer Schutz vor Klimafolgen // Wspólna ochrona przed skutkami zmian klimatu” PLSN.04.01.00-DE-0148/19 w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020. W ramach przedmiotowego systemu pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubaniu, podczas powodzi na bieżąco monitorowali stan wody na ciekach wodnych powiatu, monitorowali nasilenie opadów deszczu w poszczególnych gminach, utrzymywali stały kontakt z pracownikami „Tauron Ekoenergia” celem prawidłowej regulacji poziomu wody na zbiornikach retencyjnych w Leśnej i Złotnikach.

Ponadto oddany do użytku System Ostrzegania Przeciwpowodziowego Kwisa podczas powodzi został częściowo uszkodzony i wymaga w chwili obecnej naprawy w zakresie odbudowy stacji telemetrycznych w Lubaniu i w Świeradowie Zdr. oraz odpowiedniej kalibracji.

W ramach programu pn. „Bezpieczny Powiat Lubański na lata 2023-2025”, prowadzono monitoring ilości zakażeń COVID-19 oraz ilości szczepień na terenie powiatu lubańskiego. W ramach comiesięcznych narad służb, inspekcji i straży omawiane były przypadki zachorowań, hospitalizacji oraz ewentualnych zagrożeń z tym związanych. W ramach 12 naradach w 2024 r. zwołanych przez Starostę Lubańskiego, udział brali przedstawiciele n/w podmiotów:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu
- Komendant Powiatowy Policji w Lubaniu
- Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu
- Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Lubaniu
- Naczelnik Wydziału Zarządzania Kryzysowego
- Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
- Powiatowy Lekarz Weterynarii

Ponadto w 2024 r. w ramach pomocy obywatelom Ukrainy, prowadzona była statystyka dla Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w zakresie prowadzonego instytucjonalnego miejsca zakwaterowania ob. Ukrainy w miejscowości Świeradów Zdr.

Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaniu – realizował zadania z obszaru I w zakresie poprawy bezpieczeństwa dróg, poprzez :

1. Prowadzenie bieżących remontów dróg, mostów, przepustów, chodników itp.
2. Kontrolę prawidłowości oraz stanu technicznego oznakowania dróg.

W **roku 2024** realizował działania, które poprawiły bezpieczeństwo użytkowników dróg powiatowych na terenie Powiatu Lubańskiego w zakresie inwestycji drogowej:

1. **„Przebudowa drogi powiatowej nr 2486D w km 0+000-2+159 w miejscowości Platerówka”.**

Umowa Nr PZD/ZP/1/2024 z dnia 25.04.2024 r.

Klasa drogi „Z” (Zbiorecza)

Długość przebudowanej drogi – 2,159 km

Roboty rozpoczęto **25.04.2024 r.** (przekazanie placu budowy)

Roboty zakończono **30.09.2024 r.** (zgłoszenia zakończenia robót), odbiór robót **02.10.2024r.**

Łączna wartość robót : 2 111 934,60 zł (słownie: dwa miliony sto jedenaście tysięcy dziewięćset trzydzieści cztery zł 60/100)

Nowa nawierzchnia bezpośrednio wpłynie na komfort przejazdu, oraz standard utrzymania. Zakres robót uwzględnia wymianę przepustów pod zjazdami, wyprofilowanie rowów odwadniających, wykonanie zjazdów na drogi gminne i posesje, wyrównanie i uzupełnienie poboczy materiałem kamiennym z uwzględnieniem poszerzenia jezdni celem ujednolicenia jej szerokości oraz wykonanie robót nawierzchniowo-bitumicznych. W tym warstwy ścieralnej SMA. Uwzględniono wykonanie cieków rzędowych z kostki kamiennej oraz chodnika na odcinku od drogi wojewódzkiej 358 do marketu DINO. Zaplanowano modernizację oznakowania celem poprawy bezpieczeństwa. Droga powiatowa nr 2486D swój bieg rozpoczyna od drogi wojewódzkiej nr 358, a kończy na granicy powiatu Lubańskiego i Zgorzeleckiego.

2. **„Przebudowa drogi powiatowej nr 2462D ul. Legnicka w km 0+800-2+692 w miejscowości Olszyna”.**

Umowa Nr PZD/ZP/2/2024 z dnia 06.05.2024 r.

Klasa drogi „Z” (Zbiorecza)

Długość przebudowanej drogi – 1,892 km

Roboty rozpoczęto **09.05.2024 r.** (przekazanie placu budowy)

Roboty zakończono **08.10.2024 r.** (zgłoszenie zakończenia robót), odbiór robót **11.10.2024r.** **Łączna wartość robót 1 686 738,47 zł (słownie: jeden milion sześćset osiemdziesiąt sześć tysięcy siedemset trzydzieści osiem zł 47/100)**

Nowa nawierzchnia bezpośrednio wpłynie na komfort przejazdu, oraz standard utrzymania. Zakres robót uwzględnia wymianę przepustów pod zjazdami, wyprofilowanie rowów odwadniających, wykonanie zjazdów na drogi gminne i posesje, wyrównanie i uzupełnienie poboczy materiałem kamiennym. Wykonano oznakowanie poziome i pionowe, wymieniono bariery ochronne drogowe, a także przebudowano chodniki z kostki betonowej. Niniejsza droga łączy Powiaty Lubański i Lwówecki, wykorzystywana jako tras turystyczna, a także alternatywna dla DK 30.

3. Obecnie trwają prace nad wykonaniem dokumentacji projektowej dla obiektów mostowych dla zadania: **„Przebudowa obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych na terenie Powiatu Lubańskiego”**

- Most w km 17+726 DP 2273D w m. Mściszów
- Most w km 5+202 DP 2331D w m. Nawojów Śląski
- Most w km 10+006 DP 2331D w m. Nawojów Śląski
- Most w km 0+961 DP 2467D w m. Leśna

Umowa Nr PZD/ZP/1/2023 z dnia 14.06.2023 r.

Obecnie trwają prace nad wykonaniem dokumentacji projektowej dla obiektów mostowych:

Łączna wartość zadania 10 989 536,26 zł brutto, w tym

- prace projektowe 514 291,84 zł brutto
- roboty budowlane 10 475 244,42 zł brutto

Przewidywany termin realizacji umowy- **do dnia 14 grudnia 2025 r.**

4. Obecnie trwają prace nad wykonaniem dokumentacji projektowej dla zadania realizowanego w formule „zaprojektuj i wybuduj”

„Przebudowa drogi powiatowej nr 2466D w km 0+000-8+120 Leśna - Złotniki Lubańskie. Formuła zaprojektuj i wybuduj + inspektor nadzoru”

Umowa Nr PZD/ZP/3/2024/I z dnia 25.09.2024 r. – usługa projektowa wraz z robotami

Umowa Nr PZD/ZP/3/2024/II z dnia 25.09.2024 r. – usługa nadzoru

Łączna wartość zadania 8 921 818,84 zł brutto, w tym

- prace projektowe + roboty budowlane 8 838 081,36 zł brutto
- nadzór 83 737,48 zł brutto

Przewidywany termin realizacji umowy- **do dnia 24 grudnia 2025 r.**

Planowany do realizacji odcinek drogi powiatowej nr 2466D przebiega na odcinku od miejscowości Leśna do drogi wojewódzkiej nr 360, długość 8120m, szerokość jezdni zmienna od 5,0-6,0m, klasa techniczna – G o nawierzchni mineralno-asfaltowej, nieograniczona krawędź jezdni, istniejące rowy przydrożne, zjazdy i pobocza oraz chodnik o długości 700 mb przy ul. Reja i przy ul. Lechów. Odwodnienie istniejące jako powierzchniowe do poboczy i rowów. Dokumentacja projektowa wskaże zakres prowadzonych robót.

Priorytetem Powiatu Lubańskiego – Powiatowego Zarządu Dróg jest troska o poprawę infrastruktury drogowej, co przekłada się wymiennie na bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego w tym zarówno rowerzystów oraz pieszych.

Wydział Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Lubaniu - realizował zadania z zakresu obszaru II, poprzez:

1. Przeciwdziałanie kłusownictwu wodnemu i leśnemu.

Działania w zakresie kłusownictwa wodnego prowadzone były przez Społeczną Straż Rybacką Powiatu Lubańskiego, przy współpracy z Państwową Strażą Rybacką Posterunek w Jeleniej Górze oraz Komendą Powiatową Policji w Lubaniu.

Ilość przeprowadzonych akcji - 89

w tym:

wspólnie z Policją - 4

wspólnie z Państwową Strażą Rybacką - 6

Ilość skontrolowanych osób - 778

Ilość godzin związanych z kontrolami - 599

Ilość zlikwidowanego sprzętu kłusowniczego - brak.

Ilość spraw skierowanych do:

- Prokuratury - brak
- Sądów Rejonowych - brak
- Policji - brak
- Sądów Koleżeńskich - brak
- Państwowej Straży Rybackiej - 43 zawiadomienia o wykroczeniach
- nałożono mandatów (z Państwową Strażą Rybacką i Policją) - 21 szt.

Działania w zakresie kłusownictwa leśnego:

Z informacji otrzymanych od Państwowej Straży Łowieckiej oraz Straży Leśnej w granicach powiatu lubańskiego nie stwierdzono działań w zakresie kłusownictwa (nie ujawniono wynik, sideł, potrzasków, brak incydentów przy użyciu broni na terenie leśnych obwodów łowieckich).

2. Ujawnianie dzikich kąpielisk

Na terenie powiatu lubańskiego nie były zarejestrowane żadne kąpieliska oraz miejsca przeznaczone do kąpieli, spełniających wymagania określone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.).

W 2024 roku nie ujawniono również dzikich kąpielisk na terenie powiatu lubańskiego.

3. Ujawnianie przypadków niszczenia i degradacji środowiska poprzez in.in. odprowadzanie i wylewanie ścieków.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Lwówku Śląskim poinformował, że na terenie Powiatu Lubańskiego, w roku 2024, ujawniono następującą ilość tzw. wylotów odprowadzających potencjalnie nieczystości do wód płynących:

1. Lubań Gmina = 5 wylotów.
2. Gmina Świeradów-Zdrój = 3 wyloty.
3. Gmina Siekierczyn = 3 wyloty.
4. Gmina Leśna = 2 wyloty.

Ponadto z informacji przekazanych przez Gminy dot. zanieczyszczania wód i gruntów poprzez niewłaściwe odprowadzanie ścieków w 2024 roku ujawniono i przeprowadzono 2 interwencje na terenie gminy Leśna, 1 interwencję na terenie gminy wiejskiej Lubań,

2 interwencje - miasto Lubań, 18 interwencji w gminie Olszyna, 2 interwencje gmina Siekierzyn, 12 interwencji w gminie Świeradów-Zdrój. Brak interwencji na terenie gminy Platerówka.

W 2024 roku Delegatura w Jeleniej Górze Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadziła łącznie 52 kontrole podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w tym 10 kontroli wyjazdowych i 42 kontrole w oparciu o weryfikację dokumentacji oraz badań automonitoringowych.

W 2024 roku na terenie powiatu lubańskiego kontrolą objęto następujące podmioty:

- Składowisko komunalne w Nawój owie Łużyckim,
- Gospodarstwo Rolne Inga Sobucka,
- Gospodarstwo Rolne Joanna Chylek,
- "AGROMET" ZEIS Lubań S.A.,
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska",
- Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Lubań Sp. z o.o.,
- Przemysław Kleszcz prowadzący działalność gospodarczą pn. "FORMA" Przemysław Kleszcz,
- Firma "VERNAL" Konrad Wróblewski - stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- Oczyszczalnia komunalna w Smolniku,
- AUTOMATEC Sp. z o.o.,
- RTON Lubań Nowa Karczma,
- Gmina Leśna - składowisko odpadów w Kościelnikach Górnych,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "OSADA",
- Eurovia Bazalty - Kopalnia Bazaltu "KSIĘGINKIII",
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - oczyszczalnia ścieków dla Osiedla Czerniawa,
- Lubańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. - ujęcie wody w Piarszowicach,
- Gmina Miejska Lubań,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój,
- Gmina Lubań,
- Gmina Platerówka,
- Gmina Siekierzyn,
- Gmina Olszyna,
- Gmina Leśna,
- Lubańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - oczyszczalnia komunalna w Lubaniu,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - ujęcie wody Czarny Potok,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - ujęcie wody Teresa Brunon Stefan,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - ujęcie wody Łuzycy,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - ujęcie wody Bronka Czecha,
- Gmina Miejska Świeradów-Zdrój - ujęcie wody Wrzos,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Lubań - Kotłownia Piast,
- 9 stacji bazowych telefonii komórkowych,
- 6 instalacji radiokomunikacyjnych.

Niektóre z wyżej wymienionych podmiotów były kontrolowane kilkakrotnie. Zakres przeprowadzonych kontroli w 2024 r. obejmował m.in.:

- kontrolę w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
- kontrolę podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach, której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych,
- kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów nawozowych UE, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i produktów pofermentacyjnych,
- kontrolę przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej,
- kontrolę w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego,
- kontrolę przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów),
- ocenę jakości raportu PRTR pod względem jego terminowości, kompletności, spójności i wiarygodności.
- kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin,
- kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przez wytwórców odpadów niebezpiecznych (z wyłączeniem wytwórców pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego),
- sprawdzenie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska w trybie art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- analizę dokumentów dotyczących miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie ZDR i ZZR,
- kontrolę realizacji zarządzeń pokontrolnych,
- analizę dokumentów dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- kontrolę gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów warunkowości,
- kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych,
- kontrolę gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych,
- kontrolę przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych,
- analizę dokumentów przekazanych przez prowadzącego zakład w celu weryfikacji lub aktualizacji dokumentów, zgłoszeń i wykazów dotyczących ZZR,
- analizę dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych. Zgodnie z klasyfikacją naruszeń, w 2024 roku na terenie powiatu

lubańskiego stwierdzono 5 naruszeń klasy I - naruszenia, w wyniku których nie nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska (brak lub nierzetelne prowadzenie ewidencji lub sprawozdawczości), stwierdzono 2 naruszenia klasy II - naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska (m.in. zaniedbania w eksploatacji instalacji w tym instalacji chroniących środowisko powodujące przekroczenia warunków korzystania ze środowiska, naruszenie warunków decyzji lub zgłoszenia mających istotny wpływ na środowisko, brak wymaganej decyzji lub zgłoszenia określających warunki korzystania ze środowiska, niewykonywanie wymaganych pomiarów)

W związku ze stwierdzonymi naruszeniami, kontrolowanym podmiotom wydano 2 zarządzenia pokontrolne, 14 decyzji administracyjnych oraz 1 wystąpienie pokontrolne, nałożono 3 mandaty karne, oraz udzielono 1 pouczenie.

W roku 2024 wpłynęło 11 wniosków o podjęcie interwencji na terenie powiatu lubańskiego.

W roku 2024 nie było zarejestrowanych zdarzeń o znamionach poważnych awarii na terenie powiatu Libańskiego.

4. Propagowanie organizowania bezpiecznych lodowisk i ślizgawek oraz przeciwdziałanie wykorzystywania zbiorników wodnych jako lodowisk.

W 2024 roku, ze względu na brak sprzyjających warunków pogodowych, nie było możliwości organizowania lodowisk i ślizgawek.

5. Propagowanie metod zmniejszenia smogu (właściwe palenie w kotłach na paliwo stałe), propagowanie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne.

Od 2016 roku Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Lubaniu dofinansowywane ze środków Powiatu Lubańskiego, prowadzi działania edukacyjne poświęcone ograniczeniu niskiej emisji, która jest bezpośrednią przyczyną smogu. Działania te skierowane są głównie do dzieci i młodzieży za pośrednictwem placówek oświatowo - wychowawczych. Są też działania skierowane do mieszkańców powiatu lubańskiego np. ulotki o niespalaniu odpadów, wystawy prac plastycznych i in. RCEE zachęca, za pomocą akcji plakatowej mieszkańców, którzy posiadają piece c.o. do ogrzewania domostw, do stosowania, znanej od dawna a zaniechanej, metody spalania od góry.

Celem ograniczenia niskiej emisji wprowadzony został program „Czyste Powietrze”. Jest to rządowy projekt mający na celu poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Obejmuje istniejące oraz nowo budowane jednorodzinne budynki mieszkalne. Realizowany będzie w latach 2018-2029.

Budżet projektu obejmuje 103 mld złotych, z czego dofinansowania stanowią 63,3 mld zł. Pozostała część w kwocie 39,7 mld zł dostępna będzie w formie pożyczek. Przyjmowanie wniosków rozpoczęto od września 2018 r. i przyjmowane będą do 30 czerwca 2027 r. w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW), właściwym terytorialnie dla miejsca położenia nieruchomości objętej wnioskiem o dofinansowanie. Podpisywanie umów do: 31.12.2027 r. Zakończenie wszystkich prac objętych umową do: 30.06.2029 r. Wniosek składa się w wersji elektronicznej, wykorzystując do tego celu aplikację internetową: tj. Portal Beneficjenta dostępny na stronie WFOŚiGW.

Przy składaniu wniosku konieczne jest użycie kwalifikowanego podpisu elektronicznego, lub użycie podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP.

Jeśli wnioskodawca nie ma możliwości zastosowania profilu zaufanego ePUAP lub podpisu kwalifikowanego, konieczne jest wydrukowanie wniosku oraz wysłanie podpisanej wersji papierowej wraz z dołączonymi, wymaganymi załącznikami drogą pocztową lub osobiście w siedzibie właściwego WFOŚiGW lub jego oddziale.

Luka w sieci dystrybucji programu „Czyste Powietrze” została uzupełniona przez włączenie w jego realizację jednostek samorządu terytorialnego. To one znają potrzeby na swoim obszarze i wiedzą, jakie problemy mają ich mieszkańcy. To gmina posiada też wiedzę, kto może skorzystać i z jakiej formy pomocy.

W ramach programu dotowana jest:

wymiana kopciucha, czyli nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe na nowy efektywny i

ekologiczny kocioł,

modernizacja instalacji grzewczej,

ocieplenie budynku,

wymiana okien i drzwi,

zakup rekuperacji, czyli wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,

montaż instalacji PV, czyli instalacji fotowoltaicznej (paneli słonecznych).

Obecnie w programie „Czyste Powietrze” obowiązują trzy poziomy wsparcia uzależnione od wysokości dochodów.

I. dla beneficjentów chcących skorzystać z podstawowego poziomu dofinansowania
Osoby fizyczne, których dochód roczny nie przekracza kwoty 135 000 zł, będące właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.

W przypadku, gdy beneficjent uzyskuje dochody z różnych źródeł, należy je zsumować, przy czym suma tych dochodów nie może przekroczyć kwoty 135 000 zł.

II. dla beneficjentów chcących skorzystać z podwyższonego poziomu dofinansowania
Osoby fizyczne, które łącznie spełniają następujące warunki:
są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą,

przeciętny miesięczny dochód na jednego członka ich gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

1894 zł w gospodarstwie wieloosobowym,

2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

III. dla beneficjentów chcących skorzystać z najwyższego poziomu dofinansowania
Osoby fizyczne, które łącznie spełniają następujące warunki:

przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

- 1090 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
- 1526 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

W dniu 12.12.2024 r. rozpoczął się nabór wniosków o dofinansowanie, który będzie prowadzony w ramach 4) Części programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, dla beneficjentów dotkniętych skutkami powodzi, która wystąpią we wrześniu 2024 roku. Wnioski można składać do 31 marca 2025 r. lub do wyczerpania środków.

Z informacji otrzymanych od gmin z terenu powiatu lubańskiego, na terenie których prowadzone są punkty konsultacyjno-informacyjne wynika, że w:

- Gminie Miejskiej Lubań - w ramach programu, za pośrednictwem punktu złożono 32 wnioski, zawarto 22 umowy na dotację z budżetu gminy na wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne.
- Gminie Wiejskiej Lubań - w ramach programu, za pośrednictwem punktu złożono 22 wnioski,
- Gminie Leśna - udzielono 493 konsultacji, za pośrednictwem punktu złożono 54 wnioski, zorganizowano 10 spotkań informacyjnych.
- Gminie Olszyna - w ramach programu w roku 2024 za pośrednictwem punktu złożono - 38 wniosków.
- Gminie Siekierczyn - w ramach programu w roku 2024 za pośrednictwem punktu złożono - 45 wniosków, zawarto - 34 umowy, zrealizowano - 23 przedsięwzięcia, kwota wypłaconej dotacji - 446 817,84 zł.
- Gminie Platerówka - w ramach programu w roku 2024 za pośrednictwem punktu złożono - 7 wniosków, kwota wypłaconej dotacji - 97 500,00 zł.

WFOŚiGW we Wrocławiu informuje, że w 2024 roku łącznie z terenu powiatu Lubańskiego o dofinansowanie w programie Czyste Powietrze wpłynęło 1105 wniosków, w tym:

- Gmina Miejska Lubań - 169
- Gmina Świeradów-Zdrój - 33
- Gmina Leśna - 225
- Gmina Wiejska Lubań - 247
- Gmina Olszyna - 160
- Gmina Platerówka - 68
- Gmina Siekierczyn - 203

Liczba zawartych umów o dofinansowanie 887, w tym:

- Gmina Miejska Lubań - 135
- Gmina Świeradów-Zdrój - 25
- Gmina Leśna - 174
- Gmina Wiejska Lubań - 199
- Gmina Olszyna - 126
- Gmina Platerówka - 52
- Gmina Siekierczyn - 176

Liczba zrealizowanych przedsięwzięć - zakończonych 595, w tym::

- Gmina Miejska Lubań - 80
- Gmina Świeradów-Zdrój - 13

- Gmina Leśna - 97
- Gmina Wiejska Lubań - 106
- Gmina Olszyna - 79
- Gmina Platerówka - 32
- Gmina Siekierzyn - 108

Kwoty wypłacanych dotacji - zadania zakończone 8 639 300,06, w tym:

- Gmina Miejska Lubań - 1 027 107,23 zł
- Gmina Świeradów -Zdrój - 216 729,25 zł
- Gmina Wiejska Lubań - 2 091 505,40 zł
- Gmina Leśna -1 946 889,14 zł
- Gmina Olszyna - 1 265 592,59 zł
- Gmina Platerówka - 451 504,53 zł
- Gmina Siekierzyn - 1 639 971,92 zł

W roku 2024 minęło sześć lat od uruchomienia programu „Czyste Powietrze”, największej proekologicznej inicjatywy, która służy skutecznej walce ze smogiem oraz poprawie efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Z Programu „Czyste Powietrze” - skorzystało już blisko 857 tys. beneficjentów w całym kraju, co daje blisko 29 mld zł na eko-inwestycje.

6. Kształtowanie prawidłowych zachowań w zakresie ochrony środowiska.

W dniu 23 marca 2010 r. pomiędzy Powiatem Lubańskim a Gminą Miejską Lubań zostało zawarte porozumienie nr 52/2010 w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Lubań prowadzenia zadania publicznego z zakresu edukacji ekologicznej na terenie powiatu Lubańskiego. Z budżetu Powiatu Lubańskiego, dofinansowana jest działalność Oddziału Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Lubaniu - Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej, będącą jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Lubań, w zakresie wyposażenia i organizacji imprez ekologicznych, obejmujących swoim zasięgiem teren powiatu lubańskiego.

Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

W porozumieniu Powiat Lubański zobowiązał się przeznaczyć z budżetu powiatu ze środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska dotację celową za realizację ww. zadań, której wysokość określać będzie uchwała budżetowa na dany rok.

W 2024 roku kwota dotacji wynosiła 43 228,00 zł. Dotację przekazano w czterech równych ratach w terminach określonych w ww. porozumieniu.

W ramach projektu zrealizowano 22 zadania, w tym m.in. następujące konkursy, akcje, spektakle, spacerzy:

Zadanie 1

Konkurs techniczny na wykonanie budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy pn. „Nie było jaka budka dla ptaka i całkiem świeża dla nietoperza”. Realizacja 14.02 - 18.06.2024. Udział w konkursie wzięło 63 uczniów i 11 nauczycieli.

Zadanie 2

Konkurs wiedzy z ochrony środowiska pt. „Współczesna misja to mniejsza niska emisja. NIE dla smogu”, dla uczniów z terenu powiatu lubańskiego. Realizacja 08.02 - 02.04.2024 r. Udział w konkursie wzięło 48 uczniów i 22 nauczycieli.

Zadanie 3

Akcja porządkowania miejsc cennych przyrodniczo pod hasłem „W zielonym krajobrazie miasta”. Działanie kierowane do wszystkich szkół z terenu powiatu lubańskiego. Realizacja 17.04 - 29.04.2023r. Liczba uczestników ogółem 587 osób w tym: 555 uczniów i 32 nauczycieli.

Zadanie 4

Konkurs wiedzy przyrodniczej pt. „Gady i płazy powiatu lubańskiego”. Konkurs przeznaczono dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu lubańskiego. Realizacja 13.03 - 14.06. 2024r. Liczba uczestników 55 uczniów i 19 nauczycieli.

Zadanie 5

Konkurs wiedzy o zdrowym odżywianiu pt. „Wiem co jem”. Konkurs realizowany dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu powiatu lubańskiego. Realizacja: 17.04 - 14.06.2023r. Liczba uczestników 44 uczniów i 15 nauczycieli.

Zadanie 6

Konkurs plastyczny pt. „Czyste powietrze wokół nas”. Konkurs przeznaczony był dla dzieci z przedszkoli i klas I - III szkół podstawowych. Realizacja: 04.03 - 13.06.2024r. Liczba uczestników: 31 autorów (dzieci).

Zadanie 7

Spektakl edukacyjny dla dzieci o tematyce proekologicznej w wykonaniu Teatru Kultureska pt. „Kolory Miasta”. Kierowany do dzieci klas I - III szkół podstawowych oraz przedszkoli. Realizacja: 22.03.2024r. Liczba uczestników: 460 (dzieci).

Kampania ogólnopolska.

Spektakl z okazji Dnia Ziemi

Zadanie 8

Potyczki sportowe na rowerowym torze przeszkód pod hasłem „Rower z pasją” w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska oraz Światowego Dnia Roweru. Realizacja 11.06.2024r. Liczba uczestników: 60 (dzieci).

Kampania ogólnopolska.

W ramach Światowego Dnia Roweru i Światowego Dnia Ochrony Środowiska Zadanie 9

Wiosenne spacer edukacyjne jest to oferta edukacyjna kierowana do osób dorosłych interesujących się przyrodą oraz środowiskiem naturalnym. Impreza współorganizowana ze Stowarzyszeniem Południowo - Zachodnie Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze” w Lubaniu.

Pierwszy spacer odbył się 18 maja 2024 i trasa prowadziła z Jakuszyc na Halę Szrenicką i z powrotem przez wodospad „Kamieńczyka”.

Drugi spacer odbył się dnia 15 czerwca 2024, trasa prowadziła z Jakuszyc przez Rozdroże pod Cichą Równią i na Wysoki Kamień.

Ogółem udział w wydarzeniu wzięło 68 uczestników w tym 4 dzieci.

Zadanie 10

Wyprawa edukacyjna seniorów działających w Związku Instruktorów i Starszyny Harcerskiej „Korzenie” działających przy Hufcu ZHP w Lubaniu do Centrum Przyrodniczo - Edukacyjnego Karkonoskiego Parku Narodowego „Pałac Sobieszów”. Realizacja 19.04.2024 Udział: 20 osób dorosłych.

Zadanie 11

Akcja ekologiczna pn. „Wymień na kwiatki swoje elektrogralki”, której celem było propagowanie proekologicznych postaw oraz zwiększenie świadomości społecznej.

Mieszkańcy powiatu Libańskiego przynosili zużyte urządzenia na prąd lub baterie i w zamian za to otrzymywali kwiatki do posadzenia w ogrodach, na balkonach lub parapetach.

Ogółem udział w wydarzeniu wzięło 191 uczestników.

Zadanie 12

Konkurs plastyczny pt. „Miasto dla mnie, miasto dla ciebie” zorganizowany w ramach **Europejskiego Tygodnia Mobilności - ETM**. W ramach tej corocznej inicjatywy realizowanej w krajach Unii Europejskiej odbywają się działania mające na celu promocję zrównoważonego transportu. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Współdzielenie przestrzeni publicznej”, które akcentuje konieczność równoprawnego podziału przestrzeni miejskiej między różne grupy użytkowników. Głównym celem kampanii było podkreślenie znaczenia zrównoważonego rozwoju miast oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców poprzez bardziej efektywne i przyjazne środowisku wykorzystanie przestrzeni publicznej. Uczestnicy konkursu, wykonali prace, używając dowolnej techniki, ukazujące przyjazne środowisku miasto.

Realizacja: 16.09-22.06. 2024r.

Liczba uczestników: 53 autorów.

Kampania ogólnopolska.

Zadanie 13

Spektakl „Bukiet talentów” . Widowisko było pełne muzyki, ruchu i dobrego humoru. Interaktywny spektakl, w przystępny sposób łączył zabawę z edukacją ekologiczną. Trzy barwne postacie - Stokrotka, Róża i Kaktus - wciągnęły młodą publiczność w rozpięwaną rywalizację podczas „Kwiatoturnieju”. Wspólnie przypominaliśmy sobie zasady segregacji odpadów, recyklingu oraz nawyków, które pomagają chronić środowisko. Podczas spektaklu promowane były właściwe nawyki ekologiczne, takie jak np. segregacja odpadów, ochrona powietrza, oszczędzanie wody, oszczędzanie energii.

Zadanie obejmowało: ustalenie terminu z teatrem, wynajęcie sali widowiskowej w MDK w Lubaniu. Realizacja: 28.11.2024 r. Liczba uczestników: 478 (dzieci).

Zadanie 14

Sprzątanie świata Polska 2024 pod hasłem „Na straży czystej Ziemi”.

W tym roku w tej cyklicznej akcji udział wzięło 13 placówek oświatowo - wychowawczych z terenu powiatu Libańskiego. Działanie polegało na zbieraniu przez uczniów i opiekunów śmieci znalezionych na terenach danych miejscowości, następnie segregowaniu ich do odpowiednich pojemników. Poszczególne placówki same wybierały teren i dzień, w którym sprzątały. Celem akcji było rozbudzanie świadomości i odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Udział w akcji wzięło 1910 uczniów i 178 nauczycieli.

Akcja odbywała się w dniach 05-22 września 2024r.

Kampania ogólnopolska.

Zadanie 15

Konkurs wiedzy o ochronie środowiska pt. „Drugie życie odpadów, czyli co to jest recykling”.

Konkurs przeznaczony dla dzieci i młodzieży z powiatu Libańskiego. Działanie polegało na napisaniu przez uczniów testu i odpowiedzeniu na pytania otwarte dotyczące z gospodarki odpadami. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy o prawidłowej gospodarce odpadami, segregacji i recyklingu oraz kształtowanie pożądanych postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży.

Realizacja: 26.09.2024 - 28.10.2024 r.

W konkursie udział wzięło 45 uczniów.

Zadanie 16

Happening zorganizowany w ramach **Europejskiego Tygodnia Mobilności**.

Happening współorganizowany ze Szkołą Podstawowa nr 2 w Lubaniu pod hasłem „Miasto dla mnie, miasto dla ciebie”. Działanie polegało na przemarszu uczniów z transparentami, okrzykami i piosenkami dotyczącymi głównego tematu, czyli współdzielenia przestrzeni publicznej. W czasie happeningu poruszane były również kwestie związane z nadmierną ilością samochodów w mieście i niekontrolowanym rozwojem motoryzacji. Celem happeningu było zwrócenie uwagi mieszkańców Lubania na konieczność oszczędzania energii i stosowania alternatywnych źródeł energii. Realizacja: 20.09.2024 r.

Udział wzięło 47 osoby.

Kampania ogólnopolska.

Zadanie 17

Rajd rowerowy w Zespole Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. KZL w Lubaniu.

Celem rajdu była promocja aktywności fizycznej oraz ekologicznych form transportu wśród młodzieży. Uczniowie wzięli udział w rowerowej wycieczce po okolicy, gdzie oprócz aktywnego spędzania czasu, dowiedzieli się o korzyściach płynących z jazdy na rowerze oraz o tym, jak rower jako środek transportu przyczynia się do redukcji emisji spalin i poprawy jakości powietrza w miastach.

Realizacja 22.09.2024 r.

W rajdzie uczestniczyło 12 osób.

Europejskiego Tygodnia Mobilności.

Kampania ogólnopolska.

Zadanie 18

Obchody Dnia Krajobrazu 2024, w tym roku pod hasłem: „Uzdrawiający krajobraz!”.

Impreza zorganizowana była w ramach dwóch wycieczek edukacyjnych. Obchody Lubańskiego Dnia Krajobrazu pod hasłem „Uzdrawiający krajobraz” - rajdy piesze do Szklarskiej Poręby do sztolni piryty na Zakręt Śmierci i Diabelskie Skały oraz Czerniawy - Zdroju na wieżę widokową i parku kraj obrazowego z pijalnią wody mineralnej. Udział wzięli w nich uczniowie z Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej w Lubaniu oraz uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 im. T. Kościuszki w Lubaniu. Uczniowie z Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej w Lubaniu wzięli udział w rajdzie szlakiem od Zakrętu Śmierci przez sztolnie piryty aż do Tarasu Widokowego przy Zbójeckich Skałach. Trasa wiodła przez malowniczy las, który w październikowej scenerii mienił się wszystkimi odcieniami złota i czerwieni. Mimo wspaniałych widoków, kluczową częścią wyprawy było także przypomnienie, jak ważna jest ochrona krajobrazów oraz ich wpływ na nasze zdrowie fizyczne i psychiczne. Widoczność w górach była doskonała, co pozwoliło uczestnikom na dokładne zapoznanie się z położeniem i nazwami najwyższych szczytów Karkonoszy. Uczniowie klas 4a i 4c ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. T. Kościuszki w Lubaniu udali się na wycieczkę przyrodniczą do Świeradowa Zdroju. Trasa, licząca około 3 km, prowadziła z wieży widokowej na Młynicy do tętni i pijalni wód zdrojowych w Czerniawie Zdroju. Mimo deszczowej pogody, uczestnicy nie stracili entuzjazmu, a malownicze widoki zrekompensowały kapryśną aurę. Spacerując po urokliwej okolicy, uczniowie mieli okazję poznać nie tylko walory przyrodnicze regionu, ale także dowiedzieć się, jak ważna jest troska o krajobrazy, które wpływają na nasze zdrowie i samopoczucie.

W rajdach uczestniczyło 83 osoby.

Kampania ogólnopolska

Zadanie 19

Konkurs wiedzy o bioregionie pt. „Doliną rzeki Kwisy - przyroda i historia”. Celem konkursu było rozwijanie zainteresowań i pogłębianie wiedzy o naszym bioregionie w oparciu o książkę pt. „Dolina rzeki Kwisy”. Konkurs polegał na napisaniu przez uczestników testu wiedzy z fragmentów książki. Zadanie obejmowało przygotowanie, przeprowadzenie, rozstrzygnięcie oraz zakup i przekazanie nagród. Konkurs kierowany był do dzieci i młodzieży placówek oświatowych z obszaru ZG Kwisa.

Realizacja: 24.10.2024 - 28.10.2024r.

Udział wzięło 16 osób.

Zadanie 20

Konkurs wiedzy o bioregionie pt. „W krainie łuzeckich wód”.

Celem konkursu było poszerzenie wiedzy o środowisku przyrodniczym wód oraz pogłębianie wiedzy przyrodniczej i historycznej na temat regionu. Konkurs polegał na napisaniu przez uczniów testu z wiedzy o historii i przyrodzie regionu rzeki Kwisy, jej ochronie oraz najcenniejszych miejscach i okazach fauny i flory. Zadanie obejmowało przygotowanie, przeprowadzenie, rozstrzygnięcie oraz zakup i przekazanie nagród. Realizacja 24.10.2024 - 29.11.2024.

Udział wzięło 36 osób.

Zadanie 21

Otwarty konkurs fotograficzny kierowany do mieszkańców powiatu Libańskiego pt. „Ekologia w kadrze-drzewa”.

Celem konkursu jest zwrócenie uwagi mieszkańców powiatu na konieczność ochrony najbliższego środowiska przyrodniczego. Promocja obiektów przyrody ożywionej, miejsc wartościowych przyrodniczo na terenie powiatu Libańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem drzew będących pomnikami przyrody, wyrabianie poczucia wrażliwości i estetyki fotograficznej. Ponadto konkurs miał za zadanie kształcenie umiejętności obserwacji i fotografowania przyrody, nawiązanie bezpośredniego kontaktu z przyrodą. Miał na celu również rozwijanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych umiejętności obserwacji przyrody oraz jej dokumentowania.

Wyznaczono trzy kategorie wiekowe: dzieci w wieku 9-13 lat, młodzież 13-18 lat i dorośli powyżej lat.

Termin realizacji od 04.04 - 07.10.2024 r.

Liczba uczestników: 14 dzieci i 5 dorosłych.

Zadanie 22

Zbiórka nieczystości przy zbiornikach Czocha i Złotniki. Sprzątanie w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu wokół zbiorników Leśniańskiego i Złotnickiego. Zadanie współrealizowane z Nadleśnictwem Świeradów. W okresie wiosenno-jesiennym prowadzone były akcje sprzątania śmieci, w których udział brali uczniowie okolicznych szkół, wędkarze i mieszkańcy.

Akcja miała wymiar proekologiczny.

Prace wykonywało ogółem 10 osób.

Warsztaty edukacyjne:

- akcja ekologiczna pn. „Zimowe ptakolice 2024” ilość uczestników 8 osób + 1 opiekun.

Kampania ogólnopolska

- szkolenie dla nauczycieli pn. „Jak rozwijać dziecięcą ciekawość” ilość uczestników 15 + 2 osoby prowadzące.
- warsztaty pt. „Kolorowe jajka - czyli o tym kiedy kury są szczęśliwe” ilość uczestników 94 uczniów + 6 nauczycieli.
- warsztaty pt. „Segregujesz - odzyskujesz” - ilość uczestników 25 dzieci i 2 opiekunów.
- warsztaty pt. „Ptaszku piśnij choć raz” - ilość uczestników 112 uczniów + 7 opiekunów.
- warsztaty pt. „W iglastej sukience przez liście, o jeżu i jego trybie życia” - ilość uczestników 78 dzieci i 4 opiekunów.
- warsztaty edukacyjne dotyczące odnawialnych źródeł energii pn. „Kreatorzy Dobrej Energii” ilość uczestników 146 dzieci i 10 opiekunów.

Inne działania:

- wydano edukacyjny kalendarz przyrodniczy na 2025 rok w ilości 700 egzemplarzy dla instytucji, placówek oświatowo - wychowawczych, liderów edukacji ekologicznej i mieszkańców ziemi lubańskiej,
- pokonkursowa wystawa prac plastycznych pt. „Miasto dla mnie - Miasto dla ciebie” w siedzibie RCEE w Lubaniu.
- publikacja banerów edukacyjno-informacyjnych w dwutygodniku Ziemia Lubańska, (nakład: 1000 sztuk egzemplarzy, zasięg: gminy Gryfów, Leśna, miasto Lubań, gmina Lubań, Lubomierz, Mirsk, Nowogrodziec, Olszyna, Platerówka, Siekierczyn, Sulików, Świeradów, Zawidów).
- publikacja na lokalnym portalu internetowym Przegląd lubański-informacji edukacyjnej dotyczącej prawidłowej segregacji odpadów na terenie powiatu Libańskiego.
- druk tablic edukacyjno-informacyjnych z informacjami o prawidłowej segregacji odpadów.

- Ogółem we wszystkich działaniach uczestniczyło 6376 osób, w tym 5885 dzieci i młodzieży oraz 491 dorosłych.

- Liczba odwiedzin w siedzibie RCEE 900 osób.
- Liczba udzielonych informacji 85.

- inne dane:

Internet strona: www.rceeleuban.pl; liczba odwiedzających od 01.01 do 31.12.2024 r. wynosi - 5521.

- Facebook RCEE www.facebook.com/rcee.luban - zasięg strony od 1.01.2024 do 31.12.2024 to 21457 osób, obserwujących 389 osób.
- Liczba odwiedzin w siedzibie RCEE 126 osób.
- Liczba udzielonych informacji 85.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Zarząd Powiatu, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, co 4 lata sporządza Powiatowy Program Ochrony Środowiska i przedkłada Radzie Powiatu. W związku z powyższym w roku 2024 zlecono sporządzenie nowego „Program Ochrony Środowiska Powiatu Lubańskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko.

Uchwałą nr IX/68/2024 z dnia 28.11.2024 r. Rada Powiatu Lubańskiego uchwaliła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Lubańskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032”. Środowiska i monitoruje realizację zadań przyjętych w w/w programie.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Lubaniu - realizowała zadania w obszarze III poprzez :

I. ANALIZA ZAGROZEŃ EPIDEMIOLOGICZNYCH

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie lubańskim są dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące od podmiotów wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu oraz poza nim.

Gromadzone na potrzeby nadzoru epidemiologicznego informacje o chorobach zakaźnych/zakażeniach obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2024.924 t.j. ze zm.).

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu lubańskiego w roku 2024 była stabilna jednakże odnotowano 60 zchorowań na krztusiec gdzie w poprzednim roku takie zachorowania nie miały miejsca.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie liczbowe zgłoszonych zachorowań oraz dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych w okresie 2023-2024 r.

Zgłoszone zachorowania i dodatnie wyniki badań laboratoryjnych	ROK (ilość)	
	2023	2024
COVID potwierdzony	319	235
Choroby zakaźne (oprócz grypy)	366	475
Grypa potwierdzona testem	21	120
Biologiczne czynniki chorobotwórcze	376	375
Krztusiec potwierdzony testem	0	60

Z zestawienia tabelarycznego wynika, że w roku 2024 wzrosła liczba zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne. Ilość zgłaszanych biologicznych czynników chorobotwórczych innych niż COVID-19 pozostała na tym samym poziomie. Zwiększenie ilości przeprowadzanych testów antygenowych w przychodniach realizujących świadczenia medyczne na terenie powiatu lubańskiego spowodowało zgłaszanie większej liczby zachorowań na gripę.

Na terenie powiatu lubańskiego w roku 2024 przeprowadzono 903 wywiady epidemiologiczne, w roku 2023 przeprowadzono ich 723.

II. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Na terenie powiatu lubańskiego szczepienia ochronne realizuje się w 14 punktach szczepień. W 2024 r. w powiecie lubańskim Programem Szczepień Ochronnych było objętych 8401 dzieci i młodzieży.

Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych uległa zmniejszeniu. Na koniec roku 2024 zarejestrowano 83 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (na koniec roku 2023 – 92 dzieci). Sytuacja ta jest wywołana zmianą miejsc sprawowania podstawowej opieki zdrowotnej (wypisywanie dzieci z POZ przez rodziców).

Wobec osób uchylających się od szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu prowadzi postępowania administracyjne.

Od 1 września 2024 r. rozszerzony został program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Program objął dzieci po ukończeniu 9 r.ż. do ukończenia 14 roku życia. Umożliwił również szczepienia dzieci we wszystkich przychodniach POZ, które realizują szczepienia ochronne, jak również realizację szczepień przez przychodnie POZ na terenie szkół podstawowych. W powiecie lubańskim szczepienia rozpoczęto w 5 szkołach podstawowych. W ramach oferowanego przez Ministra Zdrowia „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)” do końca roku zaszczepionych pierwszą dawką zostało 85 dzieci.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Szczepionki, tak jak wszystkie leki, mogą być przyczyną niepożądanych działań. Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) jest to nieprawidłowa reakcja organizmu, występująca po podaniu szczepionki. Przyczyną NOP może być:

- działanie samej szczepionki (np. uczulenie na jej składnik),
- nieprawidłowy sposób podania szczepionki,
- inna przyczyna, przypadkowo występująca w tym samym czasie, co szczepienie.

Odczyny poszczepienne mogą wystąpić natychmiast po szczepieniu lub po kilku dniach, a nawet tygodniach. Kwalifikacja NOP dokonywana jest przez lekarza i weryfikowana przez specjalistów w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego-Państwowym Zakładzie Higieny.

W roku 2024 do PPIS w Lubaniu zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne (2023 r. – 1). Odczyny te zakwalifikowane zostały przez lekarzy jako NOP-y łagodne. Dotyczyły szczepień wykonanych: 1 - szczepionką przeciwko gruźlicy, 1 - szczepionką skojarzoną przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis i *Haemophilus-influenzae* oraz 1 - szczepionką skojarzoną przeciwko przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis. Niepożądane Odczyny Poszczepienne są rejestrowane w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubaniu i w zależności od rodzaju NOP-u przekazywane do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny oraz do Inspektora Farmaceutycznego celem dalszego wykorzystania.

Należy podkreślić, że celem prowadzonych szczepień ochronnych jest zarówno uzyskanie osobniczej odporności na zachorowanie danego dziecka czy ograniczenie niepożądanych skutków zdrowotnych mogących być wynikiem choroby zakaźnej lecz także

zabezpieczenie całego społeczeństwa przed możliwością infekcji tj. osiągnięcia tzw. odporności populacyjnej (zbiorowiskowej), dającej ochronę osobom z brakiem odporności. Odporność zbiorowiskową można uzyskać jedynie w wypadku zaszczepienia odpowiednio licznej części społeczeństwa (ok. 90 do 95 %).

III. OCENA PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie liczby podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym – ze złym stanem sanitarno-technicznym oraz podjętych działań.

	2023	2024
Liczba nadzorowanych obiektów	142	124
Liczba skontrolowanych obiektów	122	117
Liczba obiektów z nieprawidłowościami stanu sanitarno-technicznego	13	6
Liczba wydanych decyzji administracyjnych (bez przedłużających)	11	13
Liczba wydanych decyzji płatniczych	11	13
Liczba nałożonych mandatów	3	2

W roku 2024 przeprowadzono 142 kontrole w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Jest to więcej niż w roku poprzednim (2023 r. – 135).

Podczas kontroli podmiotów wykonujących działalność leczniczą zwracano uwagę przede wszystkim na: stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń, poprawność procesów dekontaminacji, postępowanie z odpadami medycznymi, przestrzeganie procedur higienicznych chroniących przed zakażeniami, prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, przestrzeganie zakazu używania wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych. Podczas kontroli przeprowadzano działania profilaktyczno-edukacyjne na rzecz szczepień dzieci i młodzieży.

Nieprawidłowości – zły stan techniczny pomieszczeń i urządzeń – stwierdzono w 6 placówkach (w roku 2023 – w 13). Wydano 13 decyzji administracyjnych, 4 decyzje przedłużające i 13 decyzji płatniczych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie zabrudzonych, zniszczonych i uszkodzonych ścian, sufitów i podłóg, a także niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia oraz urządzeń sanitarnych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w przeprowadzaniu procesów dezynfekcji i sterylizacji. Wszystkie placówki posiadały umowy na odbiór odpadów medycznych do utylizacji ze specjalistycznymi firmami. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budziło zastrzeżeń. Kontrolowane praktyki zawodowe oraz podmioty lecznicze prowadziły dokumentację kontroli wewnętrznej w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Wszystkie skontrolowane podmioty opracowały i wdrożyły procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym, m. in.:

- 1) mycia rąk
- 2) dezynfekcji rąk
- 3) postępowania po ekspozycji
- 4) mycia i dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego

- 5) sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń
- 6) postępowania z brudną bielizną
- 7) postępowania z odpadami medycznymi.

Większość zobowiązanych podmiotów wdrożyła wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienia ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz. U. 2013, poz. 696). Placówki sporządzały półroczne raporty o BHP w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, opracowały procedury bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami, w tym będącymi odpadami medycznymi, sporządziły tabelaryczne zestawienia stosowanych w podmiocie rodzajów ostrych narzędzi.

W czasie przeprowadzanych kontroli sanitarnych na bieżąco przekazywano informacje o aktualnie obowiązujących przepisach prawnych oraz zaleceniach w zakresie wymogów sanitarnych.

IV. ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ DO SPOŻYCIA

Jakość wody pochodzącej z wodociągu sieciowego w Lubaniu (produkcja w przedziale 1 001 – 10 000 m³/dobę).

W przedziale tym znajduje się w ewidencji 1 wodociąg sieciowy w Lubaniu, który zaopatruje w wodę ok. 19 000 ludzi. W okresie sprawozdawczym kwestionowano cztery wyniki badania wody, w których stwierdzono przekroczenia parametru fizykochemicznego tj. mętność oraz parametru mikrobiologicznego – bakterii grupy coli. Przedsiębiorstwo wodociągowe uzdatniało wodę niezwłocznie i przedstawiało prawidłowe wyniki z badań wody, wobec powyższego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu w drodze decyzji umarzał postępowania administracyjne.

Wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/dobę

W nadzorowanym powiecie jest 11 wodociągów w tym przedziale produkcji, z czego 6 zaopatruje miasta: Leśna, Olszyna i Świeradów-Zdrój (ujęcia: „Wrzós”, „Bronka Czecha”, „Łużyca”, „Teresa, Brunon, Stefan”), pozostałe 5 to wodociągi wiejskie: Siekierczyn, Zalipie, Pisarzowice, Pobiedna, Olszyna Dolna.

Wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym przez cały rok dostarczał jeden wodociąg: Pobiedna. Sporadycznie w pozostałych wodociągach stwierdzano odchylenia od wymagań sanitarnych dla enterokoków, bakterii grupy coli, *Escherichia coli*, *clostridium perfringens*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C, pH, glinu, mętności, manganu, chloroformu oraz azotanów. Nieprawidłowości te były usuwane w jak najszybszym czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym Leśna na przestrzeni roku jeden raz odnotowano przekroczenie enterokoków, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu wydał komunikat o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Gmina

Leśna niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu po otrzymaniu prawidłowych wyników badania wody wydał komunikat o przydatności wody do spożycia. Dodatkowo parametr fizykochemiczny jakim jest pH wody nie mieścił się w zalecanym zakresie.

W wodociągu sieciowym Olszyna w ciągu roku trzykrotnie odnotowano zbyt niski odczyn wody.

W wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdrój „Wrzos” na przestrzeni roku jeden raz odnotowano przekroczenie parametrów mikrobiologicznych takich jak bakterie grupy coli i enterokoki, a także jeden raz stwierdzono przekroczenie parametru jakim jest *Clostridium perfringens*, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu wydał komunikaty o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Gmina Świeradów-Zdrój niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu po otrzymaniu prawidłowych wyników badania wody wydał komunikaty o przydatności wody do spożycia. Powodem wystąpienia przekroczenia parametrów mikrobiologicznych była powódź, jaka we wrześniu nawiedziła powiat lubański i spowodowała zalanie ujęcia. Dodatkowo przekroczone były również parametry fizykochemiczne tj. glin, mętność oraz pH. Nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdroju „Bronka Czecha” dwukrotnie odnotowano zbyt niską wartość pH wody oraz jeden raz przekroczenie manganu. Nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdroju „Łużyca” na przestrzeni roku dwukrotnie odnotowano przekroczenie parametru mikrobiologicznego bakterii grupy coli przy jednoczesnym wykluczeniu *Escherichia coli* i enterokoków kałowych, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Gmina Świeradów-Zdrój niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Dodatkowo przekroczone były również parametry takie jak glin, chloroform i mętność. Nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdroju „Teresa, Brunon, Stefan” na przestrzeni roku dwukrotnie odnotowano przekroczenie parametrów mikrobiologicznych, tj. bakterii grupy coli i enterokoków i jeden raz bakterii *Escherichia coli*, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu wydał komunikaty o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Gmina Świeradów-Zdrój niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości

wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu po otrzymaniu prawidłowych wyników badania wody wydał komunikaty o przydatności wody do spożycia. Dodatkowo przekroczone były również parametry takie jak glin, pH, mętność oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C. Nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym Siekierczyn na przestrzeni roku jeden raz odnotowano przekroczenie bakterii grupy coli i *Escherichia coli*, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu wydał komunikat o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Gmina Siekierczyn niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu po otrzymaniu prawidłowych wyników badania wody wydał komunikat o przydatności wody do spożycia. Na przestrzeni roku jeden raz odnotowano przekroczenie parametru mikrobiologicznego bakterii grupy coli przy jednoczesnym wykluczeniu *Escherichia coli* i enterokoków kałowych, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Gmina Siekierczyn niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Incydent, który wystąpił w wodociągu sieciowym Siekierczyn miał miejsce podczas powodzi, jaka we wrześniu 2024r. nawiedziła powiat lubański.

W wodociągu sieciowym Zalipie stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia w związku z przekroczeniem stężenia azotanów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał komunikat, w którym nie zalecał używania wody z wodociągu sieciowego Zalipie do przygotowywania posiłków i picia przez noworodki, niemowlęta, dzieci do lat 3, kobiety w ciąży oraz kobiety karmiące piersią. Woda z wodociągu sieciowego Zalipie, pomimo przekroczenia stężenia azotanów nie stanowiła potencjalnego zagrożenia zdrowotnego dla osób dorosłych. Dostawca wody został zobowiązany do zapewnienia zastępczego źródła zaopatrzenia w wodę do spożycia dla ww. grupy osób oraz podjęcia działań naprawczych celem doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań. Nieprawidłowość ta została usunięta w jak najszybszym czasie i nie miała negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym w Pisarzowicach stwierdzono przekroczenie mętności w wodzie, nieprawidłowość ta została usunięta w krótkim czasie i nie miała negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W wodociągu sieciowym w Olszynie Dolnej odnotowano za niską wartość pH wody. Nieprawidłowość została usunięta w krótkim czasie i nie miała negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

W kwietniu 2024r. wygaszono decyzję z roku 2023r. dotyczącą przekroczenia glinu w wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdroju „Bronka Czecha”. Gmina Miejska Świeradów-Zdrój współpracowała z firmą, która realizowała projekt pod nazwą „Kompaktowy system uzdatniania wód naturalnych zawierających zanieczyszczenia

o zróżnicowanym profilu chemiczno-biologicznym z inteligentnym systemem kontroli i sterowania". W grudniu 2023 roku obok ujęcia „Bronka Czecha” zostało ustawione urządzenie pilotażowe. W ramach prowadzonych badań potwierdzono skuteczność współlusuwania zanieczyszczeń występujących w wodzie surowej, w tym glinu oraz możliwość wykorzystania projektowanego systemu do produkcji wody spełniającej wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie w maju 2024r. na okres trzech miesięcy na ujęciu „Bronka Czecha” w Świeradowie-Zdrój została zamontowana instalacja do redukcji glinu. Dodatkowo Gmina Miejska Świeradów-Zdrój zleciła wykonanie dokumentacji instalacji odradawienia wód podziemnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi w Świeradowie-Zdroju. Po uzyskaniu niezbędnych zgód będzie ona podstawą do włączenia dwóch odwiertów studni na ujęciu „Bronka Czecha” z wykorzystaniem metody napowietrzania zaproponowaną przez Politechnikę Wrocławską.

Podczas kontroli Stacji Uzdatniania Wody wodociągu sieciowego Wzros stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny ścian, w związku z tym wydano decyzję administracyjną, której termin upływa w 2025r.

Wodociągi w przedziale produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$

W przedziale tym znajduje się 8 wodociągów sieciowych. Jeden z nich to wodociąg w Świeradowie-Zdroju ujęcie „Czarny Potok” (zaopatruje głównie obiekty sanatoryjne i wczasowe) oraz 7 wodociągów wiejskich w Złotnikach Lubańskich, Grodnicy, Nawojowie Śląskim, Miłoszowie, Stankowicach, Szyszkowej, Mściszowie.

Wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dostarczały wodociągi: Czarny Potok, Nawojów Śląski oraz Miłoszów. W 4 wodociągach stwierdzano odchylenia od wymagań sanitarnych dla parametrów fizykochemicznych tj. pH (dwa razy w wodociągu sieciowym Stankowice i raz w wodociągu sieciowym Grodnica), mętność (Szyszkowa), mangan (Złotniki Lubańskie). Większość nieprawidłowości została usunięta w krótkim czasie i nie miała negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów. W przypadku wodociągu sieciowego Złotniki Lubańskie - Gmina Leśna po trzech prolongatach wydanych w 2024r. dopiero na początku roku 2025 doprowadziła wodę do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W tym przedziale produkcji wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu wydawał trzy razy komunikaty o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi po wykryciu w pobranych próbkach wody bakterii grupy coli i Escherichia coli w wodociągu sieciowym Mściszów oraz bakterii grupy coli, Escherichia coli i enterokoków w wodociągu sieciowym Stankowice i Szyszkowa. Zarządcy niezwłocznie podjęli działania naprawcze mające na celu doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Następnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu po otrzymaniu prawidłowych wyników badania wody, wydał komunikaty o przydatności wody do spożycia przez ludzi. Incydenty, które wystąpiły w wodociągu

sieciowym Stankowice i Szyszkowa miały miejsce podczas powodzi, jaka we wrześniu 2024r. nawiedziła powiat lubański.

W kwietniu 2024r. wygaszono decyzję z roku 2023r. dotyczącą przekroczenia glinu w wodociągu sieciowym w Świeradowie-Zdroju „Czarny Potok”.

Wodociągi indywidualne

Na początku roku 2024 w danej grupie znajdowało się 11 ujęć indywidualnych zaopatrujących w wodę obiekty wczasowo – turystyczne, restauracje oraz jedną jednostkę organizacyjną pomocy społecznej. Przebadano wodę z 9 ujęć. Jeden obiekt nadal jest nieczynny więc nie było możliwości pobrać wody, natomiast drugi obiekt w kwietniu 2024r. został podłączony do wodociągu sieciowego, za którego jakość wody odpowiada Gmina Miejska Świeradów-Zdrój.

Sporadycznie w wodociągach z danej grupy stwierdzano odchylenia od wymagań sanitarnych dla mętności, manganu, fluorków, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. Nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.

Informacja na temat zwodociągowania miejscowości

Na terenie powiatu lubańskiego znajduje się 48 wsi, z których zwodociągowanych jest 35. Zarządcy lub właściciele wodociągów jedynie nieznacznie rozbudowywali własne sieci wodociągowe wewnątrz poszczególnych miejscowości.

Postępowanie administracyjne związane z nadzorem nad jakością wody

W 2024r. wydano łącznie 44 decyzje administracyjne związane z nadzorem nad jakością wody. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były przekroczenia parametrów fizykochemicznych tj. pH oraz mętności, a także pojedyncze przypadki przekroczeń azotanów, fluorków, manganu, glinu i chloroformu. Z przekroczeń parametrów mikrobiologicznych stwierdzano: obecność bakterii grupy coli, *E.coli*, enterokoków kałowych, ogólnej liczby mikroorganizmów oraz *clostridium perfringens*. Usunięcie nieprawidłowości egzekwowano w drodze decyzji administracyjnych.

W 2024r. nie udzielano odstępstw od wymaganej jakości wody.

STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIEJSCOWOŚCI

Miasta i tereny wiejskie

Ogólny stan sanitarno-porządkowy miast oraz wsi nie budził zastrzeżeń. Regularnie wykonywane są prace polegające na porządkowaniu skwerów, naprawie chodników, montażu lub wymianie pojemników na odpady, montowaniu nowych wiat przystankowych.

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę miast są wodociągi sieciowe objęte cyklicznymi badaniami monitoringowymi prowadzonymi w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców wodociągów oraz w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad jakością wody przeznaczonej do spożycia. Ścieki z terenu miast odprowadzane są

w większości do oczyszczalni ścieków. Nieczystości stałe gromadzone są w pojemnikach opróżnianych przez uprawnione podmioty. Pozostałym źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia indywidualne, głównie studnie przydomowe.

W 2024 roku na terenach miejskich oraz wiejskich odnotowano łącznie 17 interwencji, dotyczących między innymi stanu porządkowego posesji i mieszkań (nadmierna ilość odpadów komunalnych w lokalach mieszkalnych oraz częściach wspólnych, fetor w lokalach mieszkalnych oraz częściach wspólnych), nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego obiektu użyteczności publicznej, jakości wody do spożycia (niewłaściwa jakość fizykochemiczna oraz mikrobiologiczna wody pochodzącej z wodociągu sieciowego, zmiana terminów poborów próbek wody, przeprowadzenie dodatkowych badań jakości wody pochodzącej z wodociągu sieciowego, nie uwzględnionych w harmonogramie poborów próbek wody na rok 2024, ustalenie dodatkowych punktów poborów próbek wody), obecności insektów (pluskiew) w obiekcie użyteczności publicznej oraz lokalu mieszkalnym, obecności gryzoni w lokalu mieszkalnym, zanieczyszczenia terenu (wylewanie ścieków) przy budynku mieszkalnym, zalegania śmieci przy śmietnikach, zanieczyszczenia powietrza, hałasu w lokalach mieszkalnych. Z 17 interwencji, które odnotowano w 2024 roku 9 z nich załatwiono we własnym zakresie, natomiast 8 z nich przekazano do załatwienia wg właściwości.

Tereny rekreacyjne

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych placów zabaw, terenów rekreacyjnych, boisk oceniano jako dobry. W roku 2024 przeprowadzono 10 kontroli ww. kategorii obiektów.

Ustępy publiczne

Przeprowadzono kontrole we wszystkich tego typu obiektach. Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry.

V. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

STAN SANITARNY OBIEKTÓW REKREACJI WODNEJ

Pływalnie

Na terenie powiatu lubańskiego w roku 2024 funkcjonowały 3 pływalnie, w tym jeden park wodny. Wszystkie pływalnie są pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubaniu. Wszystkie 3 pływalnie otrzymały pozytywną zbiorczą ocenę jakości wody. W roku 2024 prowadzone było jedno postępowanie administracyjne, dotyczące złej jakości wody pochodzącej z nieszczelnych basenów, znajdujących się w hotelu w Świeradów-Zdroju. Podmiot odpowiedzialny podjął natychmiastowe działania naprawcze i przedstawił prawidłowe wyniki badań wody.

Baseny

Na terenie powiatu lubańskiego w roku 2024 funkcjonowało 26 basenów. Baseny znajdują się przy hotelach i sanatoriach w miejscowości Świeradów-Zdrój. W ramach

nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubaniu pobierana była woda ze wszystkich basenów, znajdujących się na terenie powiatu lubańskiego. Woda badana była pod kątem bakteriologicznym (bakterie E.coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 36°C oraz *Pseudomonas aeruginosa*) oraz fizykochemicznym (zawartość chloru wolnego). Z powodu zanieczyszczeń bakteriologicznych kwestionowano jakość wody w niektórych basenach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubaniu w drodze wystąpień wyegzekwował od zarządców basenów przywrócenie właściwej jakości wody w nieckach basenowych. We wszystkich wymienionych przypadkach, właściciele obiektów niezwłocznie podejmowali działania naprawcze w celu wyeliminowania zanieczyszczeń, dokumentując powyższe wynikami badania wody świadczącymi o jej przydatności do kąpieli.

Stale obserwuje się poprawę skuteczności uzdatniania wody w nieckach basenowych. Zarządcy basenów chętnie wdrażają w swoich obiektach nowe technologie uzdatniania wody. Mają dużą świadomość jak ważna jest jakość wody w nieckach basenowych dla osób korzystających z kąpieli.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE

Hotele

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych w 2024 roku obiektów ocenia się jako dobry. Skontrolowano 8 tego typu obiektów. W jednym skontrolowanym obiekcie wykazano nieprawidłowości dotyczące braku nadzoru właściciela nad jakością ciepłej wody - brak badania ciepłej wody w kierunku bakterii *Legionella* sp. oraz nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny sufitu w pomieszczeniu pralni. W jednym skontrolowanym hotelu stwierdzono przekroczenie bakterii *Legionella* sp. w wewnętrznej instalacji ciepłej wody. Wynik wskazywał na wysokie skażenie ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp., w związku z czym wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą wyłączenie z użytkowania pryszniców. W kolejnym hotelu stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego ścian w trzech pokojach, ganku oraz wiatrołapie oraz stanu sanitarno-technicznego sufitu w dwóch pokojach, ganku oraz wiatrołapie.

W jednym hotelu przeprowadzono kontrolę na wniosek gościa i stwierdzono obecność insektów (pluskiew), osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym. Zarządca przeprowadził dezynsekcję obiektu, kontrola sprawdzająca obiektu nie wykazała nieprawidłowości.

Motele

Nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanym obiekcie.

Pensjonaty

W roku 2024 skontrolowano cztery tego typu obiekty, w jednym z nich stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą braku nadzoru właściciela nad jakością ciepłej wody - brak badania ciepłej wody w kierunku bakterii *Legionella* sp.

Inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie (m.in. kwatery prywatne, agroturystyki)

Skontrolowano 24 tego typu obiekty. W jednym skontrolowanym hotelu stwierdzono przekroczenie bakterii *Legionella sp.* w wewnętrznej instalacji ciepłej wody. Wynik wskazywał na wysokie skażenie ciepłej wody bakteriami *Legionella sp.*, w związku z czym wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą m. in. wyłączenie z użytkowania pryszniców. Stan sanitarny i techniczny pozostałych skontrolowanych w 2024 roku obiektów ocenia się jako dobry.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

Zakłady fryzjerskie

Skontrolowano 21 tego typu obiektów. W jednym z nich stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku ciepłej wody, niewłaściwej wentylacji w toalecie oraz niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu. Stan sanitarny i techniczny pozostałych obiektów ocenia się jako dobry.

Zakłady kosmetyczne

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniony został jako dobry. Podczas kontroli 32 tego typu obiektów tylko w jednym z nich stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne ścian.

Zakłady tatuażu

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniony został jako dobry.

Zakłady odnowy biologicznej

Skontrolowano 7 tego typu obiektów. W jednym z nich stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny oraz brak nadzoru właściciela nad jakością ciepłej wody - brak badania ciepłej wody w kierunku bakterii *Legionella sp.*

STAN SANITARNY OBIEKTÓW OBSŁUGI PODRÓŻNYCH

Dworce i stacje kolejowe

Kontroli poddano jeden tego typu obiekt. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dworce autobusowe

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanego dworca autobusowego ocenia się jako dobry.

STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (m. in. Apteki, stacje paliw, wiaty przystankowe)

Grupa ta stanowi najliczniejszą i najbardziej zróżnicowaną grupę obiektów. W roku 2024 wydano jedną decyzję administracyjną dot. niewłaściwego sanitarno-higienicznego Punktu Aptecznego w Pobiednej.

STAN SANITARNY CMENTARZY I DOMÓW PRZEDPOGRZEBOWYCH; EKSHUMACJE

- a) Skontrolowano 6 cmentarzy oraz dodatkowo przeprowadzono kontrolę sprawdzającą jednego cmentarza, podczas kontroli którego w 2023r. wykazano nieprawidłowości sanitarno-techniczne dotyczące kaplicy cmentarnej - stwierdzono wykonanie decyzji wydanej w 2023r.
- b) Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych zakładów przedpogrzebowych ocenia się jako dobry. W jednym zakładzie przeprowadzono także kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń decyzji z 2023r. - stwierdzono wykonanie decyzji.

Ekshumacje - w okresie sprawozdawczym nadzorowano 32 ekshumacje i nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. W okresie sprawozdawczym wydano 159 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Lubaniu obejmował w roku 2024 kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu:

- bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy;
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich;
- występowania substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy;
- występowania substancji i preparatów chemicznych, produktów biobójczych, detergentów, prekursorów;
- narkotyków kategorii 2 i 3;
- oceny ryzyka zawodowego.

W roku 2024 w ewidencji pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej było 108 zakładów pracy. Ilość zakładów pracy podlegających kontroli organów Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Lubaniu od lat pozostaje na zbliżonym poziomie.

W roku 2024 sekcja higieny pracy w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad warunkami pracy przeprowadziła 46 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną i dotyczyła ona niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych. W roku 2024 nie wydano decyzji dot. unieruchomienia zakładu, oddziału czy stanowiska pracy oraz nie nałożono mandatu karnego. W związku z regularnym nadzorem sprawowanym nad zakładami pracy i zrozumieniem pracodawców, jakie ciążą na nich obowiązki, w przeważającej większości zakładów stan sanitarny poprawia się z roku na rok.

W większości zakładów pracy pracodawcy lub inspektorzy bhp kontrolują na bieżąco terminowość wykonywania okresowych badań lekarskich pracowników. Większość zakładów ma podpisane stałe umowy z lekarzami medycyny pracy, pozostałe zlecają każdorazowo wykonanie badań prywatnej poradni medycyny pracy. Każdy pracownik przyjmowany do pracy posiadał zaświadczenie lekarskie dopuszczające go do pracy na danym stanowisku. Nie wydawano żadnej decyzji nakazującej przeprowadzenie badań okresowych pracowników.

Charakterystyka zagrożeń zawodowych w zakładach objętych nadzorem.

Od wielu lat dominującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy jest hałas (którego najczęściej głównym źródłem są stosowane procesy technologiczne związane z rodzajem prowadzonej działalności). W żadnym z skontrolowanych w 2024 roku zakładów nie stwierdzono przekroczenia normatyw higienicznych. Pod nadzorem nadal znajdują się cztery zakłady, w których przekroczone są dopuszczalne normy hałasu, drgań miejscowych oraz zapylenia.

PKD	Rodzaj działalności	Liczba zakładów z przekroczeniami NDN/NDS		
		Hałas	zapylenie	drżenia
16	Produkcja drewna	1	-	-
23	Produkcja materiałów–w budowlanych	1	-	-
24	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych	1	1	1
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	1	-	-

Ocena realizacji przez pracodawców przepisów prawnych w zakresie czynników rakotwórczych.

Czynniki rakotwórcze występują w zakładzie przemysłu metalurgicznego, w zakładach usług komunalnych, stacjach paliw, zakładach pogrzebowych, zakładach drzewiarskich oraz w zakładzie opieki zdrowotnej. W roku 2024 przeprowadzono 11 kontroli w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W zakładzie przemysłu metalurgicznego źródłem zagrożenia są chromiany występujące w substancjach i preparatach stosowanych w procesie galwanizacji (bezwodnik chromowy). Nie wydawano decyzji w tym zakresie.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, w tym nad prekursorami narkotyków grupy II oraz produktami biobójczymi:

Na terenie powiatu lubańskiego nie ma obiektów objętych nadzorem odpowiedzialnych za pierwsze wprowadzenie do obrotu substancji i preparatów chemicznych, produktów biobójczych, ani wprowadzających, importujących lub eksportujących prekursory narkotyków kategorii 2 lub 3. Jeden zakład stosuje w procesie galwanizacji prekursory kategorii 3 (kwas solny i kwas siarkowy).

W roku 2024 przeprowadzono 11 kontroli dotyczących substancji i preparatów chemicznych. W skontrolowanych zakładach warunki pracy były zgodne z obowiązującymi przepisami. Nie wydawano decyzji administracyjnych w zakresie substancji ani preparatów chemicznych..

Na terenie powiatu lubańskiego jest 35 zakładów objętych nadzorem wprowadzających produkty biobójcze. Są to przeważnie małe lub średnie punkty handlowe. Nie ma natomiast zakładów stosujących środki biobójcze w podstawowym zakresie swojej działalności. W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 7 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Nadzór nad zakładami, gdzie występuje narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne.

W 2024 r. Sekcja Higieny Pracy posiadała pod nadzorem 8 zakładów, w których występuje narażenie na czynniki biologiczne (dwa zakłady usług komunalnych, jeden zakład usług komunalnych posiadający oczyszczalnię ścieków, jedną oczyszczalnię ścieków, zakład służby leśnej, dwa zakłady pogrzebowe oraz 1 zakład opieki zdrowotnej). Przeprowadzono 1 kontrolę w tych zakładach w roku 2024.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień. Dla pracowników mających kontakt z czynnikami biologicznymi organizowane są szkolenia oraz zapewniono im środki ochrony indywidualnej i zbiorowej. Wszystkim pracownikom zapewniono właściwe pomieszczenia socjalne.

W zakładach nie ma potrzeby stosowania środków hermetyczności oraz zapewnienia warunków odkazania, czyszczenia a w razie konieczności niszczenia odzieży, środków ochrony indywidualnej i wyposażenia, które uległy skażeniu szkodliwymi czynnikami biologicznymi, ponieważ pracownicy narażeni są na kontakt z w/w czynnikami poprzez odpady komunalne lub/i chorych ludzi, owady oraz zwierzęta.

Sprawozdanie z działalności w zakresie stwierdzania chorób zawodowych.

W 2024r. nie wydawano decyzji dot. chorób zawodowych. W roku 2024 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubaniu nie wpłynęło żadne zgłoszenie podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej. Prowadzono jedno postępowanie zgłoszone w 2023 roku i planuje się wydanie decyzji w I kwartale 2025 roku.

VII. WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Działalność pionu higieny dzieci i młodzieży w 2024 roku koncentrowała się na zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków nauki oraz pobytu w placówkach oświatowo-wychowawczych, ze szczególnym uwzględnieniem okresów wypoczynku

letniego i zimowego. Podstawowym celem było zabezpieczenie zdrowia uczniów poprzez systematyczny nadzór oraz wdrażanie działań naprawczych i profilaktycznych.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzono kompleksową ocenę warunków nauczania, obejmującą analizę rozkładów zajęć lekcyjnych pod kątem równomiernego obciążenia uczniów, dostosowanie mebli szkolnych do wymogów ergonomicznych oraz monitoring warunków w pracowniach komputerowych. Szczególną uwagę poświęcono parametrom fizycznym pomieszczeń, takim jak temperatura, wilgotność i jakość powietrza, które bezpośrednio wpływają na efektywność procesu nauczania.

Istotnym elementem kontroli było bezpieczeństwo podczas zajęć praktycznych. Przeprowadzono szczegółową weryfikację pracowni chemicznych pod kątem prawidłowego przechowywania i stosowania substancji chemicznych. Dokonano również oceny stanu technicznego infrastruktury sportowej, w tym sal gimnastycznych, boisk oraz zaplecza sanitarnego. We współpracy z pielęgniarkami środowiska szkolnego przeprowadzono kontrole gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lubaniu objęła nadzorem 50 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 17 turnusów wypoczynku, zarejestrowanych w bazie elektronicznej Ministra Edukacji Narodowej. W wyniku przeprowadzonych 79 kontroli wydano szereg zaleceń naprawczych mających na celu podniesienie standardów sanitarno-higienicznych. W okresie sprawozdawczym odnotowano jedną zmianę organizacyjną - likwidację Niepublicznego Przedszkola "Słoneczko" w Świeradowie-Zdroju (ul. Rolnicza 14, 59-850 Świeradów-Zdrój).

Placówki nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubaniu oraz liczba przeprowadzonych kontroli w placówkach

Rok	Liczba placówek w ewidencji					Liczba kontroli
	ogółem	w tym:			skontrolowanych (ogółem)	
		stałych	turnusy wypoczynku zgłoszone do elektronicznej bazy MEN			
			zimowe	letnie		
2024	88	55	10	23	67	79

Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania w 2024 roku

Rodzaj placówek	Liczba placówek		przeprowadzanych	w	Decyzje administracyjne (merytoryczne)		Decyzje płatnicze
	ewidencji	olowa			wydane	wyegzekwowane	

					ogółem	w tym, zmieniając termin	ogółem	w tym, z lat ubiegłych	
Żłobki oraz kluby dziecięce	6	6	6	146	0	0	0	0	0
Przedszkola	14	14	16	1137	1	0	0	0	1
Szkoły podstawowe (funkcjonujące samodzielnie)	11	11	14	3062	3	1	1	2	1
Zespoły szkół (szkolno-przedszkolne i ponadpodstawowe)	11	11	17	3326	5	1	1	2	4
Inne placówki i obiekty	13	8	9	857	0	0	0	0	0
Suma	55	50	62	8528	9	2	2	4	6

W toku kontroli przeprowadzonych w 2024 roku zidentyfikowano istotne nieprawidłowości w zakresie infrastruktury sanitarnej oraz stanu technicznego obiektów, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnych, włączając prolongaty, oraz szczegółowych zaleceń pokontrolnych.

W obszarze infrastruktury sanitarnej zidentyfikowano brak punktów poboru ciepłej wody przy umywalkach w toaletach (personelu). Poważne zastrzeżenia wzbudził także stan techniczny powierzchni ścian i sufitów w różnych częściach obiektów, szczególnie w szatniach, korytarzach komunikacyjnych oraz podłóg w salach zajęć. Dodatkowo odnotowano zły stan techniczny podłogi w sali gimnastycznej oraz nawierzchni przejścia łączącego budynek szkoły z salą gimnastyczną.

Liczba zgłoszonych / rozpatrzonych wniosków o interwencję

Rok	Liczba zgłoszonych / rozpatrzonych wniosków o interwencję	Liczba zamknięć / unieruchomień / wyląceń z użytkowania obiektu lub jego części
2024	2 / 2	0 / 0 / 0

W 2024 roku przyjęto do załatwienia przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lubaniu 2 prośby o interwencje w placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie higieny dzieci i młodzieży.

Szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe.

W 2024 roku liczba nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych nie uległa zmianie, obejmując 22 szkoły. Przeprowadzone kontrole objęły wszystkie placówki znajdujące się w ewidencji.

W ramach kontroli dokonano przeglądu protokołów z rocznych i 5-letnich ocen stanu technicznego budynków, sporządzonych przez uprawnione osoby. Analiza dokumentacji wykazała, że najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły zewnętrznych elementów budynków w szczególności ubytków tynku na ścianach i w elewacji. Zastrzeżenia dotyczące stanu wewnętrznego obiektów pokrywały się z wynikami przeprowadzonych kontroli sanitarnych.

W 2024 r. ocenie poddano warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach na co składają się: dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, dostępność środków higienicznych (mydło w płynie, ręczniki papierowe, papier toaletowy), ogólny stan czystości i porządku pomieszczeń sanitarnych oraz stan techniczny zarówno pomieszczeń jak i armatury sanitarnej. Wszystkie placówki zapewniły swoim uczniom właściwe wyposażenie pomieszczeń sanitarnych w środki higieny osobistej oraz ciepłą wodę. Stan sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych utrzymywany był na bieżąco w należytym porządku.

W wyniku kontroli placówek oświatowo-wychowawczych stwierdza się poprawę w zakresie stanu technicznego obiektów. W placówkach tych jak co roku, najczęściej w okresie wakacji dokonywano bieżących remontów w pomieszczeniach dydaktycznych i salach dla dzieci oraz prac naprawczych wewnątrz budynków (malowanie ścian, sufitów, wymiana i naprawa powierzchni podłogowych, gruntowny remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wraz z wymianą płytek ceramicznych, instalacji wodno-kanalizacyjnej, wymiana umywalk).

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zmian w zakresie podłączeń placówek do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Wszystkie obiekty są podłączone do miejskiej lub gminnej sieci wodociągowej oraz centralnej sieci kanalizacyjnej.

W nadzorowanych placówkach oświatowych stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym. W obszarze infrastruktury sanitarnej zidentyfikowano brak punktów poboru ciepłej wody przy umywalkach w toaletach dla personelu. Ponadto, stan techniczny ścian i sufitów w różnych częściach obiektów, w szczególności w szatniach i korytarzach komunikacyjnych, budzi poważne zastrzeżenia. Dodatkowo, odnotowano zły stan techniczny podłogi w sali gimnastycznej oraz nawierzchni przejścia łączącego budynek szkoły z salą gimnastyczną.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości wdrożono procedury naprawcze poprzez wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz prowadzenie postępowania administracyjnego. Informacje o negatywnych ocenach stanu sanitarno-technicznego przekazywano bezpośrednio do organów prowadzących placówki.

Ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

1) Pomiary oświetlenia

W 2024 roku podczas kontroli placówek oświatowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2) Higiena procesu nauczania

Stanowiska pracy ucznia i dziecka

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego przeprowadzono kompleksową ocenę ergonomii stanowisk pracy uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży. Badaniem objęto łącznie 910 stanowisk w 63 oddziałach, obejmujących 12 szkół i 9 przedszkoli.

Przeprowadzone pomiary wykazały prawidłowe dostosowanie mebli do wzrostu uczniów w klasach I-III szkół podstawowych. W przypadku klas starszych, gdzie kontrolę przeprowadzano metodą losową, zidentyfikowano pojedyncze przypadki nieprawidłowego doboru mebli do wzrostu uczniów. Należy podkreślić, że wszystkie stwierdzone niezgodności były niezwłocznie korygowane przez personel placówek.

Systematyczna kontrola ergonomii stanowisk pracy uczniów potwierdza dbałość placówek oświatowych o zapewnienie odpowiednich warunków nauki, co ma istotne znaczenie dla prawidłowego rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży.

Mikroklimat w pomieszczeniach

Jakość powietrza i warunki mikroklimatu w placówkach oświatowo-wychowawczych stanowią kluczowy element wpływający na zdrowie i efektywność uczenia się dzieci i młodzieży. W ramach przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę poświęcono ocenie wymiany powietrza oraz temperaturze w pomieszczeniach.

Badania wykazują, że w pomieszczeniach zamkniętych, które nie są odpowiednio wentylowane, dochodzi do istotnych zmian w składzie chemicznym powietrza w porównaniu z powietrzem atmosferycznym. Długotrwałe przebywanie osób w takich warunkach prowadzi do znaczącego zachwiania proporcji między zawartością tlenu a dwutlenku węgla. Podwyższone stężenie dwutlenku węgla może skutkować wzmożonym zmęczeniem, sennością oraz obniżeniem zdolności koncentracji u osób przebywających w pomieszczeniu. Dodatkowo, obecność mikroorganizmów chorobotwórczych, takich jak bakterie, wirusy, grzyby oraz ich zarodniki czy roztocza, może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia.

Skutecznym rozwiązaniem zapobiegającym występowaniu zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza jest zapewnienie właściwej wentylacji oraz systematyczne wietrzenie pomieszczeń. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, odpowiedzialność za utrzymanie odpowiedniego mikroklimatu w pomieszczeniach spoczywa na dyrektorze placówki.

Regularne monitorowanie i kontrola tych parametrów pozwala na wczesne wykrycie ewentualnych nieprawidłowości i podjęcie działań korygujących, co ma bezpośredni wpływ na komfort oraz bezpieczeństwo zdrowotne uczniów i pracowników placówek oświatowych.

Tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych

W ramach kompleksowej oceny organizacji procesu dydaktycznego przeprowadzono szczegółową analizę rozkładów zajęć lekcyjnych w placówkach oświatowych. Badaniem objęto 248 klas w 22 szkołach, w tym 17 szkół podstawowych i 5 szkół ponadpodstawowych. Ocena koncentrowała się na trzech kluczowych aspektach: równomierności rozłożenia zajęć w ciągu tygodnia, zróżnicowaniu rodzajów aktywności ze szczególnym uwzględnieniem zajęć ruchowych oraz odpowiednim planowaniu przerw międzylekcyjnych.

W toku przeprowadzonych kontroli zidentyfikowano pojedyncze przypadki nieprawidłowości w układzie zajęć. Wszystkie stwierdzone uchybienia były na bieżąco omawiane z dyrektorami placówek, którym przedstawiano konkretne rekomendacje dotyczące działań korygujących przy tworzeniu kolejnych rozkładów zajęć.

Analiza wykazała, że na występowanie nieprawidłowości w planowaniu zajęć wpływa szereg obiektywnych czynników organizacyjnych. Do najistotniejszych należą: konieczność

dostosowania planu do harmonogramu dojazdów uczniów, ograniczona dyspozycyjność kadry pedagogicznej zatrudnionej w niepełnym wymiarze godzin, łączenie przez nauczycieli etatów w różnych placówkach oraz czasochłonność przemieszczania się uczniów do sal gimnastycznych zlokalizowanych poza głównym budynkiem szkoły.

Organizacji miejsc na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

W ramach realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 roku przeprowadzono kontrolę dotyczącą warunków przechowywania materiałów edukacyjnych w placówkach oświatowych. Celem działań była ocena organizacji przestrzeni przechowywania oraz jej wpływu na bezpieczeństwo i zdrowie uczniów

Kontrolą objęto 17 szkół podstawowych oraz 5 szkół ponadpodstawowych. Weryfikacji poddano dostępność oraz sposób organizacji miejsc przeznaczonych do przechowywania materiałów edukacyjnych przez uczniów

Na podstawie przeprowadzonej kontroli stwierdzono że organizacja przechowywania materiałów edukacyjnych we wszystkich szkołach podstawowych oraz w trzech szkołach ponadpodstawowych spełnia wymagania sanitarno-epidemiologiczne. Przyjęte rozwiązania przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa uczniów poprzez zmniejszenie ryzyka przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego poprawę organizacji procesu dydaktycznego oraz utrzymanie właściwego porządku w salach lekcyjnych

W dwóch szkołach ponadpodstawowych stwierdzono brak miejsc umożliwiających pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki. W związku z powyższym wydano zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz udzielono dyrektorom placówek instruktażu na temat korzyści wynikających z właściwej organizacji przestrzeni przechowywania materiałów edukacyjnych. Szczególną uwagę zwrócono na pozytywny wpływ redukcji obciążenia tornistrów na zdrowie uczniów, zwłaszcza w kontekście profilaktyki wad postawy oraz zapobiegania przeciążeniom kręgosłupa.

Zwrócono także uwagę na organizacyjne aspekty przechowywania materiałów edukacyjnych. Dostęp do odpowiednich miejsc składowania podręczników i przyborów szkolnych ułatwia codzienną pracę uczniów zmniejsza ryzyko zapomnienia niezbędnych materiałów oraz sprzyja utrzymaniu porządku w salach lekcyjnych

3) Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

W roku 2024 nie odnotowano zmian w zakresie posiadania gabinetów profilaktyki zdrowotnej. Szkoły nie posiadające gabinetów zapewniały uczniom opiekę pielęgniarską w wymaganym zakresie w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówek.

System pierwszej pomocy

W skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych, w szczególności w pomieszczeniach szkolnych tj. w gabinecie pielęgniarskim, pokoju nauczycielskim, pracowniach chemicznych, w pokoju nauczycieli wychowania fizycznego stwierdzono, że apteczki wyposażone są w niezbędne środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją jej udzielania.

4) Ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W roku 2024 przeprowadzono kompleksową ocenę warunków realizacji zajęć wychowania fizycznego w 22 placówkach szkolnych. Analiza wykazała zróżnicowany poziom dostępności i jakości infrastruktury sportowej.

Spośród skontrolowanych placówek, 13 szkół zapewniało odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, dysponując zarówno salami gimnastycznymi, jak i boiskami szkolnymi. Jednak w trzech placówkach zidentyfikowano istotne niedogodności w realizacji zajęć sportowych. Główne problemy obejmowały brak własnych sal gimnastycznych lub boisk, niewystarczającą powierzchnię i niedostateczne wyposażenie sal zastępczych oraz konieczność korzystania z obiektów sportowych innych szkół, często znacznie oddalonych od głównego budynku placówki.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że podstawową przyczyną tych ograniczeń jest lokalizacja szkół w budynkach adaptowanych, których architektura i infrastruktura nie zostały pierwotnie zaprojektowane dla celów edukacyjnych. W konsekwencji obiekty te nie spełniają wszystkich wymaganych standardów dla placówek oświatowych.

Szczególne uwagę zwrócono na stan sanitarno-techniczny bloków sportowych. W tym zakresie odnotowano nieprawidłowości w jednej placówce, co wskazuje na konieczność podjęcia działań modernizacyjnych w tej lokalizacji.

Wyniki kontroli wskazują na potrzebę systematycznego monitorowania i poprawy infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych, szczególnie w przypadku szkół funkcjonujących w budynkach adaptowanych.

5) Dożywianie uczniów

W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że spośród 22 skontrolowanych szkół 9 placówek zapewniało ciepłe posiłki obiadowe. W 4 szkołach posiłki były przygotowywane na miejscu, natomiast w 5 szkołach dostarczano je w formie cateringu. Łącznie z posiłków skorzystało 625 uczniów, w tym 45 uczniów objętych dofinansowaniem.

Nadzór nad gospodarką nad substancjami chemicznymi w szkołach

W 2024 roku przeprowadzono 8 kontroli pracowni fizyko-chemicznych w szkołach podstawowych, w których stwierdzono posiadanie przez placówkę niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas kontroli zwracano uwagę na zagadnienia dotyczące właściwego oznakowania, zabezpieczenia, przechowywania substancji i mieszanin chemicznych, posiadania kart charakterystyki. W skontrolowanych szkołach nie stwierdzano nieprawidłowości.

Żłobki i kluby dziecięce oraz przedszkola.

W roku 2024 nastąpiły niewielkie zmiany w strukturze nadzorowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Odnotowano zamknięcie jednego niepublicznego przedszkola, natomiast liczba żłobków i klubów dziecięcych pozostała bez zmian. W ramach nadzoru sanitarnego skontrolowano łącznie 26 placówek, w tym 20 placówek przedszkolnych (14 samodzielnych przedszkoli i 6 przedszkoli w zespołach), 4 żłobki oraz 2 kluby dziecięce.

Przeprowadzone kontrole wykazały przestrzeganie norm dotyczących liczebności grup w salach zajęć i pomieszczeniach dydaktycznych. We wszystkich placówkach liczba podopiecznych była zgodna z wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego, co zapewniało właściwe warunki do prowadzenia zajęć edukacyjnych i opiekuńczych.

Szczególną uwagę poświęcono ocenie stanu technicznego placów zabaw. Kontrolą objęto urządzenia rekreacyjne oraz systemy zabezpieczeń terenów zabaw. W przypadku placówek nieposiadających aktualnych ocen stanu technicznego urządzeń, przeprowadzono rozmowy z dyrektorami, podkreślając konieczność uzyskania stosownych dokumentów od uprawnionych specjalistów. Dodatkowo weryfikowano zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt oraz stan higieniczny piasku, włącznie z dokumentacją jego wymiany. W tym zakresie nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

W dwóch nadzorowanych placówkach zidentyfikowano uchybienia w stanie sanitarno-technicznym. W jednym przypadku dotyczyły one powierzchni podłóg w salach zajęć, w drugim - stanu ścian i sufitów w szatni oraz korytarzu komunikacyjnym.

Kontrole wykazały pełne przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz e-papierosów. Nie stwierdzono żadnych naruszeń w tym zakresie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2024 roku przeprowadzono kontrolę w dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych województwa dolnośląskiego: Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Świeradowie-Zdroju oraz Ognisku Wychowawczym przy Klasztorze Sióstr Zakonnych w Lubaniu. W obu jednostkach stwierdzono odpowiednie warunki zakwaterowania, zarówno w części mieszkalnej, jak i higieniczno-sanitarnej.

Kontrola wykazała, że pokoje mieszkalne spełniają normy powierzchniowe przypadające na jednego wychowanka, bez nadmiernego zagęszczenia. Wyposażenie meblowe było w pełni sprawne i dostosowane ilościowo do potrzeb podopiecznych. Część higieniczno-sanitarna została wyposażona w sprawną instalację wodno-kanalizacyjną, zapewniającą stały dostęp do ciepłej i zimnej wody. Wszystkie urządzenia sanitarne funkcjonowały prawidłowo, a ich liczba odpowiadała obowiązującym standardom dostępności.

Internaty.

W 2024 roku przeprowadzono kontrolę w 3 internatach należących do: Dolnośląskiego Zespołu Szkół w Biedrzychowicach, Zespołu Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych we Włosieniu, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczy w Lubaniu.

Inspekcja wykazała, że wszystkie kontrolowane placówki zapewniają odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych stwierdzono sprawnie działające urządzenia, stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz wystarczającą ilość środków czystości. Stan sanitarny pomieszczeń higienicznych został oceniony jako prawidłowy.

Podczas kontroli nie stwierdzano łamania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz e-papierosów.

Wypoczynek i rekreacja

Podstawą działań kontrolnych w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży była dokumentacja zgromadzona w internetowej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki. W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu lubańskiego zarejestrowano

33 turnusy wypoczynku zimowego i letniego. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli, w tym 6 podczas wypoczynku zimowego i 11 w trakcie sezonu letniego.

Zakres kontroli obejmował kompleksową ocenę warunków sanitarno-higienicznych, ze szczególnym uwzględnieniem stanu technicznego pomieszczeń mieszkalnych i sanitarnych, sprawności urządzeń, dostępności ciepłej wody, prawidłowości dokumentacji oraz zapewnienia opieki medycznej.

Przeprowadzone inspekcje wykazały wysoki standard przygotowania placówek wypoczynkowych. Warunki zakwaterowania spełniały wszystkie wymagania zarówno w części mieszkalnej, jak i sanitarnej. W pokojach zachowano odpowiednią powierzchnię przypadającą na jednego uczestnika, a wyposażenie było kompletne i sprawne. Zaplecze sanitarne zapewniało stały dostęp do ciepłej i zimnej wody, a liczba urządzeń sanitarnych odpowiadała obowiązującym normom. Organizatorzy obozów pod namiotami przestrzegali szczegółowych wytycznych zawartych w instrukcjach Głównego Inspektora Sanitarnego.

Program wypoczynku charakteryzował się bogatą ofertą zajęć kulturalno-sportowych. Uczestnicy mieli możliwość udziału w zajęciach świetlicowych, warsztatach artystycznych, wycieczkach krajoznawczych oraz różnorodnych aktywnościach sportowych, włączając zajęcia na basenie i narciarskie. Dokumentacja organizacyjna, w tym potwierdzenia zgłoszenia wypoczynku i karty kwalifikacyjne uczestników, była prowadzona prawidłowo.

Stan sanitarno-porządkowy w kontrolowanych turnusach był dobry. Zaobserwowano aktywne zaangażowanie uczestników w utrzymanie czystości, często w ramach wewnętrznych konkursów porządkowych. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubaniu, oprócz standardowych czynności kontrolnych, realizowali działania edukacyjne. Przekazywali materiały informacyjne dotyczące bezpiecznego wypoczynku, profilaktyki chorób zakaźnych oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych skarg ani próśb o interwencję dotyczących warunków sanitarno-higienicznych w miejscach wypoczynku na terenie powiatu.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSTCI I ŻYWIENIA

Jednym z zadań realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubaniu jest stały nadzór sanitarny nad przestrzeganiem prawidłowych warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży (bezpośredniej oraz za pośrednictwem sprzedaży wysyłkowej) żywności w tym suplementów diety, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunków bezpieczeństwa żywności w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego. Poza działalnością kontrolno-represyjną, edukowano i informowano przedsiębiorców o koniecznych do wdrożenia nowych regulacjach w prawie żywnościowym, dotyczących między innymi znakowania żywności, oświadczeń żywnościowych i zdrowotnych umieszczanych na opakowaniach produktu oraz zasadach prawidłowej prezentacji i reklamie artykułów żywnościowych.

Porównawcze zestawienie danych ogólnych za lata 2023-2024

Dane	2023r.	2024r.
Liczba obiektów wg ewidencji	609	612
Liczba obiektów skontrolowanych	286	274
Liczba kontroli	401	405
Liczba decyzji: w tym:	372	326
unieruchomienia zakładu	0	1
zakazu wprowadzania produktu do obrotu	1	2
Liczba mandatów	81	69
Kwota mandatów	22600	17700
średnia kwota 1 mandatu	279,-	256,-

Szczegółowy wykaz obiektów - porównawcze zestawienie danych liczbowych za lata 2022-2023

Grupa obiektów	Liczba obiektów wg ewidencji		Liczba obiektów skontrolowanych	
	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.
Automaty do lodów	5	5	5	5
Piekarnie	7	7	4	7
Ciastkarnie	3	3	3	3
Zakłady garmazeryjne	4	3	3	2
Browary i słodownie	1	1	1	1
Produkcja pierwotna i inne wytwórnie żywności	73	76	22	21
Sklepy spożywcze	125	143	78	58
Kioski spożywcze	5	2	3	0
Magazyny hurtowe	11	9	10	8
Obiekty ruchome i tymczasowe	34	37	30	26
Środki transportu żywności	34	26	2	0
Inne obiekty obrotu żywnością w tym apteki	52	54	14	27
Zakłady żywienia zbiorowego – otwarte	100	100	46	39
Zakłady małej gastronomii	75	66	29	25
Zakłady żywienia zbiorowego – zamknięte w tym zakłady cateringowe	68	70	32	48
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	11	10	4	4
Ogółem	609	612	286	274

Pracownicy oddziału Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia w 2024r. kontynuowali zadania w zakresie nadzoru nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu artykułów żywnościowych, suplementów diety oraz wyrobów i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wzorem lat ubiegłych kontynuowano współpracę m.in. z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w zakresie bezpieczeństwa wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego i ryb. W ramach stałej współpracy z Państwową Inspekcją Farmaceutyczną wspólnym nadzorem objęte są apteki i sklepy zielarsko-medyczne. Przy realizowaniu zadań z zakresu nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi współpracowano także z jednostkami samorządowymi.

W roku 2024 w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) otrzymano łącznie 14 powiadomień o niebezpiecznych produktach, stanowiących zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. 13 powiadomień dotyczyło produktów żywnościowych oraz 1 powiadomienie dotyczyło artykułów do kontaktu z żywnością. W związku z powyższym podejmowano stosowne działania zgodne z zasadami systemu RASFF. W bieżącym roku nie zgłaszano powiadomień wychodzących do systemu.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu lubańskiego przeprowadzono kontrole w ramach akcji odnoszących się m.in.:

- nadzoru nad wodami butelkowanymi w sezonie letnim – w ramach prowadzonego nadzoru w okresie od 15 czerwca 2024r. do 30 września 2024r. przeprowadzono 8 kontroli tematycznych dotyczących warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowych w 8 zakładach obrotu żywnością. Przedmiotowe kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie warunków magazynowania oraz oznakowania kontrolowanych wód butelkowych.
- kontroli zakładów żywienia zbiorowego w zakładach małej gastronomii i żywienia zbiorowego typu zamkniętego w miejscowościach turystycznych w sezonie letnim tj. od 20.06.2024r. do 30.09.2024r. w ramach wzmożonego nadzoru nad wyżej wskazanymi obiektami we wskazanym okresie przeprowadzono 19 kontroli w zakładach małej gastronomii, w tym 3 kontrole w zakładach ruchomych i tymczasowych. Spośród 19 kontroli w zakładach małej gastronomii 5 kontroli stanowiły kontrole sprawdzające oraz 2 kontrole interwencyjne. W tym okresie w grupie obiektów małej gastronomii wydano 1 decyzję administracyjną oraz nałożono 8 mandatów karnych na łączną kwotę 1800 zł. Ponadto, w trakcie trwania imprezy masowej Henryki na terenie powiatu lubańskiego przeprowadzono 10 kontroli w ruchomych punktach gastronomicznych, które nie znajdują się w rejestrze prowadzonym przez PPIS w Lubaniu. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.
- kontroli w miejscach obrotu detalicznego maku – kontrole przeprowadzono w 6 supermarketach znajdujących się na terenie powiatu lubańskiego – w żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono wprowadzania do obrotu maku w opakowaniach zbiorczych oraz 1 kontrolę na lokalnym targowisku – nie stwierdzono wprowadzania do obrotu maku.
- kontroli w obiektach typu supermarket/hipermarket ze szczególnym uwzględnieniem identyfikowalności produktów pochodzących z UE i importu – przeprowadzono 36 kontroli w 18 supermarketach znajdujących się na terenie powiatu lubańskiego.

W wyniku przeprowadzanych czynności kontrolnych stwierdzano nieprawidłowości takie jak; artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia, nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny zakładu, brak aktualnego, prawidłowego wyniku badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W związku ze stwierdzanymi nieprawidłowościami w supermarketach nałożono 13 mandatów na łączną kwotę 3400 zł oraz wydano 3 decyzje administracyjne w celu poprawy stanu sanitarnego zakładów. Nie stwierdzano nieprawidłowości dotyczących identyfikowalności produktów pochodzących z UE i importu. W ramach planu poboru próbek żywności na 2024 do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 112 próbek, w tym 2 próbki pochodzące z Unii Europejskiej, 13 próbek pochodzących z importu (w tym 6 próbek pochodzących z Ukrainy) oraz 97 próbek krajowych. Uzyskane wyniki badań laboratoryjnych nie wykazały nieprawidłowości.

- nadzoru nad sprzedażą owoców i warzyw na giełdach towarowych owocowo-warzywnych, hurtowniach i innych miejscach sprzedaży hurtowej i warzyw przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w Hurtowni warzyw i owoców. W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych nie pobierano próbek owoców i warzyw pochodzących z krajów trzecich oraz Unii Europejskiej do badań laboratoryjnych, gdyż nie stwierdzono w jej trakcie nieprawidłowości związanych z warunkami sprzedaży, identyfikacją produktu oraz dokumentacją towarzyszącą. Przedmiotowa kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi znajdującymi się na terenach popowodziowych i po podtopieniach – na terenie powiatu lubańskiego przeprowadzono łącznie 14 kontroli, w tym 5 kontroli w sklepach/kioskach i 9 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Wszystkie kontrolowane obiekty nie były zalane ani podtopione.

1. Zakłady produkujące i wprowadzające żywność do obrotu

W roku 2024 na terenie powiatu lubańskiego działalność prowadziły 102 zakłady produkcji żywności w tym 7 piekarni, 3 ciastkarnie, 5 automatów do produkcji lodów, 4 zakłady garmazeryjne, 1 browar rzemieślniczy, 62 producentów produkcji pierwotnej oraz 2 producentów żywności w warunkach domowych i 2 tzw. innych wytwórni żywności. Liczba zarejestrowanych producentów żywności zwiększyła się o 9 obiektów.

W roku 2024 działalność prowadzona była w 7 piekarniach. W roku sprawozdawczym poddano kontroli wszystkie obiekty znajdujące się w tej grupie, przeprowadzając w nich 12 kontroli. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania opracowanych instrukcji GHP i GMP oraz procedur systemu HACCP, a także w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz sprzętu produkcyjnego. W tej grupie obiektów nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł, wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego oraz 3 decyzje zmiany dotyczące rozszerzenia zakresu dotychczas prowadzonej działalności. Zgodnie z planem poboru próbek u 2 przedsiębiorców pobrano 2 próbki żywności, tj. 1 próbkę w kierunku zanieczyszczeń metalami szkodliwymi dla

zdrowia oraz 1 próbkę w kierunku zawartości mikotoksyn. Wyniki nie wykazały nieprawidłowości.

Kontroli poddano wszystkie ciastkarnie i zostały one ocenione jako zgodne z wymaganiami. W wyniku czynności kontrolnych w jednym zakładzie stwierdzono nieprzestrzeganie opracowanych instrukcji GHP i GMP oraz procedur systemu HACCP, tj. nie udokumentowano aktualnego, prawidłowego wyniku badania wody świadczącego o jej przydatności do spożycia przez ludzi oraz stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne związane z niewłaściwym stanem powierzchni ścian i sufitów. Osobę winną zaniedbań ukarano mandatem karnym na kwotę 200 zł oraz wydano decyzję administracyjną w przedmiotowym zakresie. Wszystkie ciastkarnie posiadają własne środki transportu przystosowane do przewozu wyrobów ciastkarskich.

W roku 2023 działalność na terenie powiatu lubańskiego prowadziło 5 automatów do produkcji lodów. Skontrolowano wszystkie obiekty przeprowadzając w nich 6 kontroli. Przeprowadzone czynności kontrolne nie wskazały nieprawidłowości. Nie nakładano mandatów karnych. Zgodnie z planem poboru próbek u jednego przedsiębiorcy pobrano 5 próbek lodów z automatu w kierunku oznaczenia zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Wyniki wykazały nieprawidłowości tj. w 5 pobranych próbkach wykryto bakterie Enterobacteriaceae. W związku z otrzymanymi wynikami badań została wydana Decyzja nr 357/24 z rygorem natychmiastowej wykonalności, w której zakazem objęto przygotowywanie i sprzedaż lodów z automatu na bazie gotowych mieszanek w Kiosku gastronomicznym. Ponadto nakazano wzmożenie procedur sanitarno-higienicznych, wprowadzenie działań korygujących wynikających z opracowanego systemu HACCP i przed wznowieniem przygotowywania i sprzedaży lodów z automatu na bazie gotowych mieszanek w ww. zakładzie, zobowiązano Stronę do przedstawienia aktualnego, prawidłowego wyniku badania lodów z automatu przygotowywanych na bazie gotowych mieszanek oraz nakazano przeprowadzenie ponadplanowego szkolenia personelu w zakresie przeprowadzenia skutecznych procesów mycia i dezynfekcji sprzętu oraz powierzchni. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono wykonanie wszystkich obowiązków nałożonych ww. decyzją.

W roku 2024 działalność prowadzona była w 3 zakładach garmazeryjnych. W roku sprawozdawczym 2 z nich poddano kontroli przeprowadzając w nich 3 kontrole. Zakres prowadzonej działalności obejmuje produkcję od surowca do gotowego wyrobu wyrobów garmazeryjnych tj. pierogi, kopytka, naleśniki. Ww. wyroby schłodzone sprzedawane są klientom indywidualnym. W wyniku czynności kontrolnych w jednym zakładzie stwierdzono żywność o nieprawidłowej jakości zdrowotnej tj. produkt po upływie terminu przydatności do spożycia. Osobę winną zaniedbań ukarano mandatem karnym na kwotę 200 zł. Ponadto w jednym z nadzorowanych zakładów garmazeryjnych w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję zmiany dotyczącą rozszerzenia zakresu dotychczas prowadzonej działalności. Zgodnie z planem poboru próbek u 1 przedsiębiorcy pobrano 5 próbek żywności do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Uzyskane wyniki nie wykazały nieprawidłowości.

Działalność browaru rzemieślniczego, którego zakres działalności obejmuje produkcję piwa niepasteryzowanego rozlewanego do opakowań zbiorczych jednorazowego użytku zatwierdzono w 2023r. W zakładzie w roku 2024 przeprowadzono 1 kontrolę. W wyniku

przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych oraz technicznych. W zakładzie nie nakładano mandatów karnych ani nie wydawano decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

W ramach współdziałania organów PIS, PIORIN, IJHARS, IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego przeprowadzane są wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych wpisanych do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W tej grupie obiektów znajdują się 62 gospodarstwa rolne prowadzące działalność produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. W roku sprawozdawczym wpisano do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonego przez PPIS w Lubaniu 6-ciu producentów pierwotnych. Gospodarstwa zajmujące się produkcją żywności pochodzenia roślinnego, na nadzorowanym terenie, to gospodarstwa małe, niewyspecjalizowane. Zajmują się głównie uprawą zbóż na cele paszowe, ziemniaków oraz w niewielkiej ilości warzyw i owoców. W danym roku przeprowadzono kontrole w 11 gospodarstwach. W danej grupie zakładów nie stwierdzano bieżących nieprawidłowości. Ponadto w roku sprawozdawczym w ramach planu poboru próbek pobrano 2 próbki płodów rolnych: ziarno owsa (pozostałości pestycydów) oraz maliny (pozostałości pestycydów). Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

Na terenie powiatu lubańskiego w danej grupie znajduje się 2 rolników, których zakres prowadzonej działalności w ramach RHD obejmuje produkcję i sprzedaż produktów pasteryzowanych: dzemy owocowe, soki owocowe, powidła, syropy ziołowo-miodowe, przetwory owocowo-warzywne oraz produkcję i sprzedaż oleju rzepakowego. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów wydano 2 decyzje odmawiające wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz 1 decyzję wykreślającą zakład z rejestru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. W tej grupie w roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości i nie nakładano mandatów karnych.

Dodatkowo spośród 12 gospodarstw prowadzących działalność w ramach produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich przeprowadzono kontrolę w 8 gospodarstwach rolnych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Gospodarstwa te zajmują się głównie uprawą sezonowych warzyw i owoców miękkich. Zakres dystrybucji ogranicza się do rynku lokalnego tj. głównie sprzedaż na pobliskim targowisku. Ponadto w roku sprawozdawczym w ramach planu poboru próbek pobrano 6 próbek płodów rolnych: pietruszka, ziemniaki, borówka, bób, ogórki, kapusta. Wszystkie ww. próbki żywności zostały przebadane w kierunku pozostałości pestycydów. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto w grupie producentów żywności znajduje się jeden zakład należący do grupy tzw. innych wytwórni żywności - Inkubator przetwórstwa lokalnego. Zakres działalności obejmuje produkcję dżemów, konfitur, soków pasteryzowanych i niepasteryzowanych oraz tłoczenia olejów z płodów rolnych, dostarczanych do zakładu przez rolników. Działalność nie jest ciągła, a wielkość produkcji jest uzależniona od ilości surowców dostarczonych przez rolników. W roku sprawozdawczym kontroli poddano ww. zakład, nie stwierdzono w nim bieżących nieprawidłowości oraz nie nakładano mandatów karnych.

2. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

Na terenie powiatu lubańskiego prowadzony jest stały nadzór nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu artykułów żywnościowych. Kontrole tych zakładów pokazują, iż następuje stały wzrost jakości świadczonych usług. W obiektach obserwuje się poprawę warunków sanitarno-technicznych. Nowopowstające zakłady są obiektami funkcjonalnymi i wyposażonymi w odpowiednie urządzenia oraz sprzęt zapewniający prawidłowe warunki do produkcji potraw. Zakłady starsze są stale modernizowane, sukcesywnie wymieniane są urządzenia i wyposażenia oraz sprzęt produkcyjny.

Liczba zakładów w roku 2024 wynosiła 187, w tym 10 nowo zatwierdzonych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 114 kontroli w 73 obiektach. W tej grupie obiektów przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych, z czego 2 kontrole odbyły się w związku z powiadomieniem systemu RASFF, natomiast 5 w związku z otrzymanymi wnioskami konsumenckimi.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należą:

- nieprzestrzeganie opracowanych procedur HACCP, tj. brak do wglądu aktualnego wyniku badania wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie wyprodukowanego w zakładzie oraz brak do wglądu aktualnego prawidłowego wyniku badania wody świadczącego o jej przydatności do spożycia przez ludzi.
- wprowadzanie środków spożywczych do obrotu po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.
- brak bieżących zapisów wynikających z opracowanych instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP
- brak weryfikacji i aktualizacji procedur HACCP,
- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu

W związku z powyższym nałożono łącznie 28 mandatów karnych na kwotę 7000 zł. W danej grupie wydano 70 decyzji administracyjnych.

Z powodu nieprawidłowych wyników badań wody wydano 2 decyzje zakazujące wykorzystywania wody (z ujęcia indywidualnego i sieciowego) w zakładzie. Po okazaniu prawidłowych wyników badania wody potwierdzających jej przydatność do spożycia przez ludzi zakończono postępowania administracyjne.

W trakcie ostatnich lat zwiększyło się zainteresowanie w zakresie uruchamiania działalności zakładów gastronomicznych świadczących usługi z zakresu małej gastronomii. Dużym zainteresowaniem cieszą się obiekty stacjonarne jak i obiekty ruchome i tymczasowe. Aktualnie w rejestrze znajduje się 66 obiektów prowadzących działalność stacjonarnie. Systematycznie wzrasta liczba małych zakładów oferujących żywność typu fast-food przygotowywaną z półproduktów lub gotowych wyrobów poddawanych jedynie procesowi podgrzewania. Stan sanitarno-higieniczny tych obiektów jest systematycznie kontrolowany. W tej grupie obiektów, obserwuje się zatrudnianie małej ilości personelu oraz częstą jego rotację, co powoduje, że zatrudniony personel posiada niewielką wiedzę z podstawowych zagadnień higieny. Pracownicy nie posiadają wykształcenia kierunkowego gastronomicznego oraz bardzo często nie mają doświadczenia zawodowego w tej branży. W większości obiektów tej grupy, ze względu na małą powierzchnię i brak możliwości wydzielenia odpowiednich pomieszczeń na obróbkę brudną, produkcja oparta jest na

gotowych półproduktach i gotowych wyrobach chłodzonych lub mrożonych. Potrawy gotowe najczęściej podawane są na naczyniach i opakowanych jednorazowego użytku. W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 27 kontroli w 21 obiektach. Za stwierdzone nieprawidłowości w tej grupie nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 2800 zł oraz wydano 27 decyzji administracyjnych, w tym 1 zakazującą wprowadzania do obrotu produktów niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W grupie zakładów małej gastronomii w obiektach tymczasowych lub ruchomych znajduje się 21 obiektów – przeprowadzono w nich 9 kontroli w 9 obiektach. W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych nie zostały stwierdzone nieprawidłowości ani nie nakładano mandatów karnych.

Ponadto w roku 2024 w trakcie trwania imprezy masowej skontrolowano 10 ruchomych punktów gastronomicznych nie znajdujących się w rejestrze PPIS w Lubaniu. Przedmiotowe kontrole nie wykazały nieprawidłowości, nie nakładano mandatów karnych.

3. Zakłady usług cateringowych

W roku 2024 na terenie powiatu funkcjonowały w tej grupie 3 zakłady. Rodzaj i zakres prowadzonej działalności w dotychczas opisywanych w danej grupie zakładach, pozostał niezmienny w stosunku do lat ubiegłych.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 2 obiekty przeprowadzając w nich 2 kontrole sanitarne. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzano nieprawidłowości.

4. Żywnienie zbiorowe dzieci i młodzieży

Do grupy tych obiektów zaliczamy stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach oraz blok żywienia w internacie. Pod nadzorem PPIS w Lubaniu znajduje się 1 żłobek oraz w 3 przedszkolach znajdują się oddziały żłobkowe. Obiekt funkcjonuje jako punkt wydawania posiłków, a punkty przy przedszkolach posiadają własne bloki żywienia. W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, które nie wykazały nieprawidłowości. Produkcja posiłków w jednym z nich odbywa się od surowca do gotowej potrawy, natomiast drugi funkcjonuje jako punkt wydawania posiłków. Zakłady posiadają opracowane i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W tej grupie obiektów przeprowadzono 1 kontrolę, która nie wykazała nieprawidłowości.

W roku 2024 funkcjonowało 20 stołówek przedszkolnych: 9 z nich posiada pełny blok żywienia, pozostałe zaopatrywane są przez firmy cateringowe. Stan sanitarno-techniczny stołówek przedszkolnych jest zadowalający. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 15 przedszkoli, w tym 6 w systemie cateringowym przeprowadzając w nich 25 kontroli. W jednym z kontrolowanych przedszkoli stwierdzono nieprawidłowości, za które osobę winną zaniedbań ukarano mandatem karnym w wysokości 400 zł. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku bieżących zapisów wynikających z opracowanych instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia zakładu.

Analogicznie jak w roku 2023 w rejestrze zakładów znajduje się 11 obiektów żywienia w szkołach, w tym w 10 z nich żywienie oparte jest na systemie cateringowym. W roku

sprawozdawczym skontrolowano blok żywienia i 7 punktów wydawania posiłków. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, nie nakładano mandatów karnych.

W skontrolowanym bloku żywienia w internacie szkolnym w roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości za które winnego zaniedbań ukarano mandatem karnym w wysokości 400 zł. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprzestrzegania opracowanych instrukcji i procedur GHP/GMP opracowanych na zasadach systemu HACCP m. in. nieokazanie do wglądu aktualnego prawidłowego wyniku badania gotowego mikrobiologicznie nietrwałego wyprodukowanego w zakładzie, brak bieżących zapisów wynikających z opracowanych instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP, brak weryfikacji i aktualizacji procedur HACCP. W przedmiotowym zakresie prowadzone jest postępowanie administracyjne.

Czynności kontrole w zakładach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży przeprowadzano także w zakresie oceny sposobu żywienia i jakości serwowanych posiłków w kontekście spełnienia rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Przeprowadzono 19 ocen jadłospisów pod kątem ogólnych zalecanych zasad prawidłowego układania jadłospisów. Oceny sposobu żywienia przeprowadzono w stołówkach:

- przedszkolnych 15 ocen, w tym 5 w systemie cateringowym - w 3 ocenianych jadłospisach (w tym 1 w systemie cateringowym) stwierdzono nieprawidłowości dotyczące sposobu żywienia dzieci, które dotyczyły:
 - braku co najmniej dwóch porcji mleka lub produktów mlecznych
 - braku warzyw i owoców w każdym posiłku
 - braku codziennej porcji z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych
- szkolnych 2 oceny, w tym 1 w systemie cateringowym,
- bursach i internatach 1 ocena – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- w zakładach specjalnych i wychowawczych 2 oceny

Wszystkie placówki, w których stwierdzono nieprawidłowości w sposobie żywienia dokonały zmian w jadłospisie o czym poinformowały pisemnie PPIS w Lubaniu. W związku z powyższym nie było konieczności wszczynania postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie

5. Żywnienie w szpitalach i sanatoriach.

W danej grupie znajduje się blok żywienia w Łużyckim Centrum Medycznym w Lubaniu, Dom Zdrojowy w Świeradowie Zdroju i obiekty służby zdrowia, należące do Uzdrowiska Świeradów- Czerniawa w Świeradowie-Zdroju. W 2024r. w bloku żywienia w ŁCM została przeprowadzona 1 kontrola sanitarna. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny naczyń i sprzętów wykorzystywanych do przygotowywania i wydawania posiłków. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień. Ponadto wydano decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej wydanej w dniu 19 grudnia 2023r. do dnia 01 grudnia 2025r.

W Domu Zdrojowym w Świeradowie-Zdroju prowadzona jest pełna produkcja posiłków od surowca do gotowej potrawy. Blok żywienia w Domu Zdrojowym w Świeradowie Zdroju jest obiektem dużym i w pełni funkcjonalnym. Poszczególne pomieszczenia w kuchni są przestronne, wyposażone we wszystkie niezbędne urządzenia i sprzęt, zapewniające prawidłowe warunki do przygotowywania posiłków. Zakład zaopatruje w posiłki pozostałe obiekty należące do uzdrowiska. W minionym roku przeprowadzono kontrole we wszystkich obiektach. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzano nieprawidłowości i nie nakładano mandatów karnych.

6. Sklepy spożywcze (w tym: super, hipermarkety)

W tej grupie znajdują się łącznie 143 obiekty w tym 20 super/hiper marketów. Stan techniczny sklepów jest bardzo zróżnicowany. Działają zarówno obiekty stare, małe jak i duże, nowoczesne, wyposażone w odpowiednie urządzenia i sprzęt, zapewniający prawidłowe warunki do przechowywania i sprzedaży żywności. Stan techniczny nowopowstających obiektów jest zadowalający. Poprawia się nie tylko wystrój sal sprzedaży, ale także ich wyposażenie. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 103 kontrole w 58 obiektach, w tym 17 kontroli interwencyjnych, z czego 8 kontroli interwencyjnych przeprowadzono w związku z powiadomieniem systemu RASFF. W tej grupie obiektów za stwierdzone nieprawidłowości wystawiono 27 mandatów karnych na łączną kwotę 7400 zł (13 mandatów na kwotę 3400 dotyczyło supermarketów) oraz wystawiono 36 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego tj. uszkodzone ściany, sufity, podłogi
- nieprzestrzegania opracowanych instrukcji GHP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP
- braku do wglądu aktualnego wyniku badania wody potwierdzającego jej przydatność do spożycia przez ludzi
- wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.
- braku bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu

Każdorazowo w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości wszczynane były postępowania administracyjne i wydawane decyzje nakazowe w celu poprawy stwierdzonych nieprawidłowości.

W tej grupie pobrano łącznie 129 próbek, w tym 112 próbek w super i hipermarketach. W 1 pobranej próbce żywności stwierdzono nieprawidłowość, tj. uzyskano wyniki przedstawiające zaniżoną zawartość kofeiny w stosunku do deklaracji producenta. Sprawę przekazano zgodnie z właściwością terytorialną do PSSE w Dębicy.

Na parkingu supermarketu Kaufland w Lubaniu działalność prowadził ruchomy punkt sprzedaży wyrobów mięsnych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono wprowadzanie do obrotu wyroby mięsne po upływie terminu przydatności do spożycia. W związku z tym wydano decyzję nakazującą wycofanie z obrotu handlowego tych produktów. Aktualnie ruchomy punkt sprzedaży nie prowadzi już działalności na tym parkingu.

7. Zorganizowany wypoczynek dzieci i młodzieży

Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży na terenie powiatu lubańskiego zorganizowany był na bazie obiektów stałych tj. domy wczasowe, pensjonaty i hotele w Świeradowie-Zdroju i w Zamku Czocha w gminie Leśna. W 6 obiektach dokonano skróconej oceny sposobu żywienia wypoczywających podopiecznych. Oceny dokonywano w oparciu o zestawienia posiłków zawartych w jadłospisach. Zwracano uwagę na obecność w poszczególnych posiłkach produktów dostarczających niezbędne składniki odżywcze. Posiłki były urozmaicone i stanowiły źródło podstawowych składników odżywczych. Podczas kontroli tematycznych szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy pomieszczeń i ich wyposażenia,
- źródło pochodzenia, warunki przechowywania i oznakowanie żywności,
- warunki przygotowywania surowców i potraw (wydzielone stanowiska przyrządzania),
- zaopatrzenie w wodę zimną i ciepłą w dostatecznej ilości z aktualnym wynikiem badania wody (wszystkie obiekty zaopatrywane są w wodę z wodociągu publicznego),
- stan zdrowia, higieny i odzież ochronną personelu,
- warunki i sposób mycia oraz przechowywania naczyń kuchennych i naczyń stołowych,
- sposób postępowania z odpadami,
- realizację i weryfikację procedur i instrukcji GHP/GMP i systemu HACCP,
- warunki spożywania posiłków przez uczestników wypoczynku.

We wszystkich obiektach podczas trwającego wypoczynku letniego i zimowego zachowane były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne. W trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży nie odnotowano żadnych skarg i interwencji związanych z bezpieczeństwem sanitarnym żywności i żywienia oraz przypadków zbiorowych zatrueć pokarmowych.

8. Pobór próbek do badań laboratoryjnych

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością zdrowotną żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w roku 2024 pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu ogółem 182 próbki, w tym:

- próbek żywnościowych – 179, w tym: 157 – krajowych (w tym 8 próbek pobranych w lokalnych gospodarstwach rolnych), 4 – z Unii Europejskiej, 18 – z importu,
- próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – 3.

Pobrane próbki żywności badane były w kierunkach:

- zanieczyszczeń metalami szkodliwymi dla zdrowia,
- zawartości mikotoksyn, w tym cytrynina,
- pozostałości pestycydów,
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- zawartości substancji dodatkowych,
- zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA),
- zawartości witamin i substancji mineralnych,

- znakowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- substancji migrujących z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- azotany,
- gluten,
- 3-MCPD,
- akryloamid
- histamina,

oraz innych parametrów obejmujących:

- ocenę organoleptyczną

W 2024 roku zdyskwalifikowano 6 próbek żywności – 5 próbek badanych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - informacja została przekazana do PSSE w Legnicy oraz 1 próbkę suplementu diety badaną w kierunku oznaczania zawartości kofeiny w laboratorium WSSE w Krakowie.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Podjęmowane działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2024 miały na celu zapewnienie właściwych warunków higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych w obiektach, na etapie planowania przestrzennego, projektowania oraz dopuszczenia do użytkowania i realizacji przedsięwzięć w taki sposób, aby w trakcie ich realizacji i eksploatacji nie powodowały one zagrożeń oraz uciążliwości dla zdrowia ludzi, jak również w zakresie ochrony środowiska.

Zrealizowane działania	rok
	2024
Planowanie przestrzenne (projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projekty planów zagospodarowania przestrzennego)	9
W zakresie ochrony środowiska (przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i na etapie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia)	12
Proces inwestycyjny na etapie projektowania i dopuszczenia do użytkowania	37
Inne sprawy: (warunki zabudowy, usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu, interwencje, skargi, odstępstwa itp)	18

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w ramach realizacji zadań podległych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lubaniu w zakresie zdrowia publicznego

sprawował nadzór nad zachowaniem wymagań higienicznych i zdrowotnych w opiniowanych zamierzeniach z zakresu:

- planowania przestrzennego gmin powiatu lubańskiego
- higieny i ochrony środowiska na podległym terenie
- zapewnienia właściwych warunków technicznych w dokumentacjach projektowych nowych i przebudowywanych obiektów budowlanych – dot. zagadnień higieny pracy oraz warunków użytkowania pomieszczeń, w sposób nie zagrażający zdrowiu i życiu ludzi.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny egzekwował na każdym etapie procesu inwestycyjnego właściwe rozwiązanie spełniające wymagania higieniczne i zdrowotne.

X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE W OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.

W okresie sprawozdawczym pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizował działania zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, dostosowując je do aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb zdrowotnych społeczności lokalnej. Współpraca była prowadzona z dyrektorami placówek oświatowych wszystkich szczebli, kierownikami podmiotów leczniczych oraz organizatorami wypoczynku dzieci i młodzieży.

Media społecznościowe stały się kluczowym kanałem komunikacji, wykorzystywanym do systematycznej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia publicznego. Strategia komunikacyjna bazowała na kalendarzu zdrowia publicznego oraz bieżących działaniach urzędu, jednocześnie elastycznie reagując na pojawiające się zagrożenia zdrowotne i aktualne potrzeby społeczne.

Przekazywane treści koncentrowały się na obszarach zdrowia publicznego obejmujących profilaktykę chorób zakaźnych (ze szczególnym uwzględnieniem higieny rąk), bezpieczeństwo żywności (w tym zasady jej przechowywania i przygotowywania), promocję zdrowego stylu życia poprzez aktywność fizyczną i zbilansowaną dietę, programy profilaktyczne realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, szczepienia ochronne dla różnych grup wiekowych, zdrowie psychiczne, bezpieczeństwo stosowania suplementów diety i kosmetyków oraz zasady bezpiecznego wypoczynku w różnych porach roku.

Realizacja programów edukacyjnych

Program "Skąd się biorą produkty ekologiczne" stanowił kompleksowe działanie edukacyjne realizowane w ośmiu przedszkolach i zespołach szkolno-przedszkolnych na terenie powiatu. Program został zaprojektowany z myślą o dzieciach w wieku 5-6 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania świadomości ekologicznej od najmłodszych lat. W ramach programu przeprowadzono szereg interaktywnych zajęć edukacyjnych, podczas których dzieci poznawały proces powstawania żywności ekologicznej, zasady zdrowego odżywiania oraz podstawowe nawyki higieniczne. Program objął swoim zasięgiem 262 dzieci, które aktywnie uczestniczyły w zajęciach warsztatowych i prezentacjach multimedialnych. Przeprowadzone 8 wizytacji pozwoliło na monitoring efektywności programu oraz dostosowanie treści do potrzeb poszczególnych grup wiekowych.

Program *"Bieg po zdrowie"* został wdrożony jako kompleksowe narzędzie profilaktyki antytytoniowej w siedmiu szkołach podstawowych. Program skupił się na uczniach klas czwartych, obejmując 262 dzieci. W ramach programu przeprowadzono innowacyjne zajęcia warsztatowe, podczas których uczniowie poznawali mechanizmy uzależnienia od tytoniu oraz skutki zdrowotne palenia. Szczególną uwagę poświęcono kształtowaniu umiejętności asertywnego odmawiania oraz budowaniu świadomości na temat wpływu presji rówieśniczej. Siedem przeprowadzonych wizytacji umożliwiło systematyczną ocenę efektywności programu oraz dostosowanie metod edukacyjnych do potrzeb poszczególnych grup uczniów.

Program *"Trzymaj Formę!"* zrealizowany w dziewięciu szkołach podstawowych stanowił kompleksowe podejście do promocji zdrowego stylu życia wśród uczniów klas V-VIII. Program objął swoim zasięgiem 420 uczniów, którzy uczestniczyli w różnorodnych działaniach edukacyjnych, w tym warsztatach kulinarnych, zajęciach sportowych oraz lekcjach teoretycznych. Szczególny nacisk położono na praktyczne aspekty komponowania zbilansowanej diety oraz planowania aktywności fizycznej dostosowanej do wieku i możliwości uczniów. Osiem przeprowadzonych wizytacji potwierdziły skuteczność programu w kształtowaniu świadomych wyborów żywieniowych oraz zwiększaniu motywacji do podejmowania regularnej aktywności fizycznej.

Program profilaktyczny *"ARS - jak dbać o miłość?"* został skutecznie wdrożony w czterech szkołach ponadpodstawowych jako nowatorskie rozwiązanie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Inicjatywa, realizowana przy wsparciu finansowym Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, objęła grupę 420 uczniów i podlegała systematycznej ocenie poprzez cztery wizytacje monitorujące. Program składał się z serii warsztatów tematycznych, których głównym celem było pogłębienie wiedzy młodzieży na temat mechanizmów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz ich destrukcyjnego wpływu na relacje interpersonalne. Istotnym elementem programu było rozwijanie kompetencji w zakresie podejmowania świadomych decyzji oraz kształtowania zdrowych relacji międzyludzkich. W realizacji programu wykorzystano innowacyjne metody edukacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem technik dramy i elementów psychoedukacji, co pozwoliło na skuteczne zaangażowanie uczestników w proces uczenia się. Zastosowanie tych metod umożliwiło praktyczne przećwiczenie nabywanych umiejętności oraz głębsze zrozumienie omawianych zagadnień.

Program edukacyjny *"Znamie! Znam je?"* został wdrożony w czterech szkołach ponadpodstawowych jako kompleksowa inicjatywa profilaktyczna ukierunkowana na zapobieganie czerniakowi złośliwemu. W programie wzięło udział 1958 uczniów, którzy uczestniczyli w specjalistycznych zajęciach edukacyjnych. Realizacja programu podlegała systematycznej ocenie poprzez trzy wizytacje monitorujące. Głównym celem programu było podniesienie świadomości młodzieży w zakresie profilaktyki czerniaka poprzez przekazanie praktycznej wiedzy na temat czynników ryzyka, metod samobadania skóry oraz znaczenia regularnych kontroli dermatologicznych. Program koncentrował się również na nauce rozpoznawania niepokojących zmian skórnych według zasady ABCDE (Asymetria, Brzegi, Kolor, Duży rozmiar, Ewolucja). Efektywność programu została wzmocniona poprzez wykorzystanie nowoczesnych materiałów edukacyjnych oraz interaktywnych metod nauczania, co przyczyniło się do lepszego przyswojenia wiedzy przez uczestników. Zdobyte

umiejętności praktyczne w zakresie samokontroli zmian skórnych mogą znacząco przyczynić się do wczesnego wykrywania potencjalnie niebezpiecznych zmian i zwiększenia skuteczności ewentualnego leczenia.

Program *"Wybierz Życie - Pierwszy Krok"* został zrealizowany w czterech szkołach ponadpodstawowych jako kompleksowa inicjatywa profilaktyczna ukierunkowana na zapobieganie rakowi szyjki macicy. W programie wzięło udział 607 uczniów, którzy uczestniczyli w specjalistycznych wykładach i warsztatach edukacyjnych. Realizacja programu podlegała systematycznej ocenie poprzez trzy wizytacje monitorujące. Podczas zajęć dogłębnie przeanalizowano kluczowe aspekty profilaktyki, w tym czynniki ryzyka rozwoju raka szyjki macicy, znaczenie regularnych badań diagnostycznych oraz korzyści wynikające ze szczepień przeciwko wirusowi HPV. Przekazywane treści zostały oparte na aktualnej wiedzy medycznej i dostosowane do potrzeb oraz możliwości percepcyjnych młodzieży. Efektywność programu została wzmocniona poprzez wykorzystanie nowoczesnych materiałów edukacyjnych oraz metod interaktywnych. Takie podejście pozwoliło na skuteczne zaangażowanie uczestników w proces edukacyjny i przyczyniło się do lepszego przyswojenia przez nich prezentowanych treści. Interaktywna forma zajęć umożliwiła również otwartą dyskusję na temat znaczenia profilaktyki zdrowotnej w życiu młodego człowieka.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS został wdrożony w dwóch szkołach ponadpodstawowych powiatu lubańskiego, stanowiąc kompleksową inicjatywę profilaktyczną. Program objął zasięgiem 1699 uczniów, realizując szeroki zakres działań z zakresu edukacji zdrowotnej. W ramach kampanii "Europejski Tydzień Testowania" zorganizowano cykl specjalistycznych wykładów i warsztatów interaktywnych. Program koncentrował się na przekazaniu kluczowej wiedzy dotyczącej dróg transmisji wirusa HIV, skutecznych metod profilaktyki oraz możliwości skorzystania z bezpłatnego i anonimowego testowania. Zastosowanie interaktywnych form edukacji pozwoliło na efektywne zaangażowanie uczestników i lepsze przyswojenie prezentowanych treści. Istotnym elementem programu było również dotarcie do środowiska medycznego. Lekarze i pielęgniarki otrzymali kompleksowe materiały edukacyjne w formie elektronicznej, co umożliwiło im poszerzenie wiedzy i kompetencji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Takie wielopoziomowe podejście przyczyniło się do zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych w społeczności lokalnej.

Interwencja nieprogramowa *"Akcja Letnia"* stanowiła kompleksowe działanie profilaktyczne skierowane do 426 dzieci i młodzieży uczestniczących w wypoczynku letnim. W ramach akcji przeprowadzono 11 szczegółowych rozmów instruktażowych z kierownikami wypoczynków, podczas których omówiono zasady bezpieczeństwa sanitarnego oraz procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia. Zrealizowane prelekcje obejmowały szeroki zakres tematyczny, w tym profilaktykę zatruc pokarmowych, zasady prawidłowej higieny, profilaktykę chorób zakaźnych oraz bezpieczeństwo podczas aktywności wakacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym konsekwencji zdrowotnych wynikających z konsumpcji napojów energetyzujących oraz używania substancji psychoaktywnych.

W ramach obchodów *Międzynarodowego Dnia Osób Starszych* zrealizowano szereg działań integracyjnych i edukacyjnych. W Miejskim Domu Kultury w Lubaniu

przeprowadzono specjalistyczny wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, podczas którego omówiono zagadnienia związane z profilaktyką zdrowotną wieku senioralnego, znaczeniem badań profilaktycznych oraz profilaktyką chorób zakaźnych, które objęły łącznie 40 osób. W jednej ze szkół podstawowych zorganizowano międzypokoleniowe spotkanie "Dzień Seniora", podczas którego uczniowie klas I-III wraz z dziadkami uczestniczyli w różnorodnych aktywnościach integracyjnych. Wydarzenie to przyczyniło się do wzmocnienia więzi międzypokoleniowych oraz promocji aktywnego stylu życia wśród seniorów.

Interwencja nieprogramowa "*Akcja Zimowa*" objęła swoim zasięgiem 211 osób, koncentrując się na minimalizacji zagrożeń zdrowotnych charakterystycznych dla okresu zimowego. W ramach akcji przeprowadzono 6 szczegółowych rozmów instruktażowych z opiekunami grup wypoczynku zimowego oraz zrealizowano szereg prelekcji w placówkach oświatowych. Szczególną uwagę poświęcono bezpieczeństwu podczas uprawiania sportów zimowych, profilaktyce grypy oraz zasadom prawidłowego odżywiania w okresie zimowym. Program obejmował również edukację w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem WZW typu A, B i C.

W ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS” zrealizowano kompleksowy program edukacyjny, który objął swoim zasięgiem 473 osoby. W placówkach oświatowych zorganizowano punkty informacyjno-edukacyjne wyposażone w specjalistyczne materiały profilaktyczne. Przeprowadzono cykl zajęć edukacyjnych w przedszkolach oraz szkołach podstawowych, podczas których w sposób dostosowany do wieku odbiorców omawiano zagadnienia związane z profilaktyką zakażeń HIV. Szczególny nacisk położono na kształtowanie postaw tolerancji oraz solidarności z osobami dotkniętymi chorobą.

Działania oświatowo-informacyjne w zakresie „środków zastępczych” objęły swoim zasięgiem 1854 dzieci i młodzieży. Program koncentrował się na edukacji w zakresie zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz kształtowaniu umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji. W ramach programu przeprowadzono serię rozmów instruktażowych z pedagogami oraz kierownikami wypoczynku zimowego i letniego, podczas których omówiono strategie profilaktyki uzależnień oraz procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.

Kampania „*Wybieraj bezpieczną żywność*” (#EUChooseSafeFood) została zrealizowana jako kompleksowe działanie edukacyjne skierowane do 1100 osób, ze szczególnym uwzględnieniem grupy wiekowej 25-45 lat. W ramach kampanii przeprowadzono 10 specjalistycznych prelekcji oraz zrealizowano 10 rozmów instruktażowych, podczas których szczegółowo omówiono zagadnienia związane z bezpieczeństwem żywności oraz świadomym wyborem produktów spożywczych. Skuteczność kampanii została znacząco wzmocniona poprzez wykorzystanie mediów społecznościowych, co pozwoliło na poszerzenie zasięgu o dodatkowych 524 odbiorców. Zastosowanie nowoczesnych kanałów komunikacji umożliwiło dotarcie z przekazem edukacyjnym do szerszej grupy odbiorców oraz zapewniło możliwość interaktywnej wymiany informacji i doświadczeń związanych z bezpiecznym wyborem żywności.

Program profilaktyki cytologicznej „*Laurka dla Mamy - Badajcie się Drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy*” stanowił innowacyjne podejście do promocji badań profilaktycznych. W ramach XII edycji programu przekazano 1520 specjalnie

zaprojektowanych laurek-zaproszeń, które poprzez zaangażowanie dzieci w proces edukacji zdrowotnej, skutecznie zachęcały matki do wykonywania regularnych badań cytologicznych. Program został wsparty działaniami promocyjnymi w mediach społecznościowych, co przyczyniło się do zwiększenia świadomości społecznej w zakresie profilaktyki nowotworowej.

Program „Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu” został zrealizowany jako kompleksowa inicjatywa edukacyjna, obejmując swoim zasięgiem 295 uczestników. Skuteczność programu została wzmocniona poprzez synchronizację działań z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia, co przyczyniło się do zwiększenia zasięgu i efektywności przekazywanych treści profilaktycznych. Program koncentrował się na edukacji młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwego wpływu palenia tytoniu na zdrowie oraz rozwój osobisty. Istotnym elementem była nauka praktycznych umiejętności asertywnego odmawiania w sytuacjach presji rówieśniczej związanej z paleniem tytoniu. Przekazywane treści zostały dostosowane do potrzeb i możliwości percepcyjnych młodych odbiorców. Realizacja programu opierała się na wykorzystaniu różnorodnych form przekazu i metod edukacyjnych, co pozwoliło na skuteczne zaangażowanie uczestników w proces uczenia się oraz głębsze zrozumienie prezentowanych zagadnień.

Działania w zakresie „profilaktyki wszawicy” objęły swoim zasięgiem 923 osób, koncentrując się na uczestnikach wypoczynku zimowego i letniego oraz szkołach podstawowych i przedszkolach. Efektywność programu została wzmocniona poprzez dystrybucję dedykowanych materiałów informacyjno-edukacyjnych. Dodatkowo, program oferował możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji dla rodziców i opiekunów, co pozwoliło na dostosowanie przekazywanych informacji do konkretnych potrzeb i sytuacji. Takie kompleksowe podejście umożliwiło skuteczne dotarcie z przekazem profilaktycznym do wszystkich zainteresowanych grup.

XI. WNIOSKI

1. Program szczepień ochronnych jest realizowany na poziomie dobrym.
2. Stan sanitarno-techniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą nie uległ pogorszeniu.
3. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie lubańskim nie odbiegała pod względem zapadalności od sytuacji w kraju.
4. Mieszkańcy gmin zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, stanowiących potencjalne zagrożenie oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu. Sporadycznie w wodociągach stwierdzano odchylenia od wymagań sanitarnych a nieprawidłowości te były usuwane w krótkim czasie i nie miały negatywnego wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów.
5. Jakość i bezpieczeństwo sanitarne prowadzonych usług hotelarskich na terenie powiatu lubańskiego należy również ocenić pozytywnie. Dbałość o wysoki i bezpieczny standard usług w hotelach jest wynikiem coraz większej konkurencji na rynku świadczonych usług oraz rosnących wymagań klientów.

6. Efekty prowadzonych działań kontrolno-represyjnych wskazują na poprawę stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej.
7. Przeprowadzone kontrole wykazały, że placówki oświatowe, pomimo spełnienia obowiązujących norm sanitarnych i ergonomicznych, wymagają modernizacji infrastruktury budowlanej w celu zagwarantowania optymalnych warunków nauki oraz pełnego bezpieczeństwa użytkowników obiektów.
8. Kontrole turnusów wypoczynkowych potwierdziły zachowanie standardów bezpieczeństwa i higieny oraz prawidłową realizację programu zajęć kulturalno-sportowych zgodnie z wymogami sanitarnymi.
9. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych systematycznie poprawia się poprzez przeprowadzanie w nich remontów i modernizacji oraz poprzez wdrażanie systemów zapewniających bezpieczeństwo żywności.
10. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:
 - wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia, zwłaszcza systemu HACCP wraz z niezbędną dokumentacją,
 - właściwego stosowania substancji dodatkowych,
 - zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
 - prawidłowego znakowania wyrobów, w tym środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementów diety oraz środków spożywczych wzbogaconych witaminami, składnikami mineralnymi lub innymi substancjami,
 - identyfikowalności surowców i produktów,
 - dalszy nadzór podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną,
 - przestrzegania wymagań dot. materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
11. Wdrożone programy edukacyjne charakteryzowały się kompleksowym podejściem do promocji zdrowia, łącząc standardowe działania edukacyjne z dedykowanymi interwencjami nieprogramowymi. Wykorzystanie nowoczesnych metod komunikacji, szczególnie mediów społecznościowych, pozwoliło znacząco rozszerzyć zasięg prowadzonych działań i dotrzeć do zróżnicowanych grup odbiorców.

Powiatowa Inspekcja Weterynaryjna w Lubaniu - realizowała zadania w obszarze IV - poprzez :

1. Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych realizowano poprzez badania kontrolne zakażeń zwierząt w kierunku enzootyczne! białaczki bydła (477 zwierząt w 37 stadach w 2024r.), gruźlicy bydła (858 zwierząt w 41 stadach w 2024r.) i brucelozы bydła, pryszczycy (9 przebadanych stad bydła w 2024r.), brucelozы owiec i kóz (4 przebadane stada w 2024r.), IBR/IPV (11 przebadanych stad bydła w 2024r.), gorączki 0, choroby niebieskiego języka u bydła, owiec i kóz (łącznie 9 przebadanych stad w 2024r. z tego w dwóch stadach bydła uzyskano wyniki dodatnie),

Afrykańskiego pomoru świń (250 przebadanych dzików), choroby Aujeszkiego, gąbczastego zwyrodnienia mózgu bydła, owiec i kóz (BSE/TSE), choroby pęcherzykowej świń oraz wścieklizny zwierząt.

2. Monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności i na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt.

3. Badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzanie kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu.

4. Sprawowanie nadzoru nad:

a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji (4 kontrole w zakładzie sektora drobiowego), umieszczaniu na rynku (8 kontroli w podmiotach rolniczego handlu detalicznego) oraz sprzedaży bezpośredniej (48 kontroli podmiotów zajmujących się SB w roku 2024),

b) wprowadzaniem na rynek zwierząt i UP2,

c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (10 skontrolowanych gospodarstw i 35 pobranych prób paszy w 2024r.)

d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,

e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,

f) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt, kontroli dobrostanu w gospodarstwach,

g) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt (8 skontrolowanych gospodarstw w 2024r.)

5. Monitorowanie substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach.

6. Wymiana informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej.

7. Przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w zakresie kompetencji tych inspekcji, oraz od organów Inspekcji Handlowej o niebezpiecznych produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego oraz ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Lubaniu - realizował zadania w obszarze V, poprzez:

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Lubaniu w ramach programu „Bezpieczny Powiat Lubański” przeprowadził w 2024 roku:

• **kontrole obiektów w trakcie realizacji** pod kątem sprawdzenia:

- wykonywania obiektów zgodnie z zasadami wiedzy technicznej,
- nadzorowania prowadzonych robót budowlanych przez osoby uprawnione,
- bezpieczeństwa na placu budowy (ogrodzenia placu budowy, tablic informacyjnych, sporządzania i przestrzegania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – BIOZ).

W 2024r. przeprowadzono 28 kontroli budów w trakcie realizacji, wykonywanych na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę lub na podstawie zgłoszenia. W przypadku 5 inwestycji stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wszczęciem postępowań administracyjnych z rozdziału 5 ustawy Prawo budowlane (rozpoczęcie i prowadzenie robót), a w przypadku 8 inwestycji nałożono na uczestników procesu budowlanego mandaty karne.

• **kontrole stanu technicznego obiektów budowlanych**, pod kątem sprawdzenia:

- przeprowadzania obowiązkowych okresowych kontroli stanu technicznego obiektów
(w tym dotyczących elementów narażonych na szkodliwe działanie czynników zewnętrznych, przewodów kominowych oraz instalacji gazowych i elektrycznych),
- właściwego utrzymania obiektów,
- usuwania zagrożenia powstałego w wyniku zdarzeń losowych oraz niekorzystnych czynników atmosferycznych (w tym oceny szkód powstałych w wyniku powodzi we wrześniu 2024r.).

W omawianym roku przeprowadzono 297 kontroli obiektów budowlanych (budynków, budowli, obiektów małej architektury) w zakresie stanu technicznego, z czego w odniesieniu do 21 obiektów stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wszczęciem postępowania administracyjnego z rozdziału 6 ustawy Prawo budowlane (utrzymanie obiektów budowlanych).

W żadnym z kontrolowanych budynków nie stwierdzono tzw. „podwójnej instalacji gazowej” czyli występowania butli na gaz propan-butan z jednoczesnym istnieniem w budynku instalacji na gaz ziemny. Związane jest to ze wzrostem świadomości mieszkańców oraz zarządców nieruchomości na temat zagrożenia jakie występuje w przypadku stosowania „podwójnej instalacji gazowej”. Wpływ na powyższe ma również zwiększająca się liczba obiektów i lokali w obiektach, w których wykonywana jest instalacja gazowa z przyłączeniem do sieci.

W 2024r. do inspektoratu zgłoszono 5 sytuacji zaistnienia zagrożenia w budynkach, w wyniku niekorzystnych czynników atmosferycznych oraz zdarzeń losowych t.j. silne porywy wiatru, wybuchy lub pożar. W przypadku 4 obiektów nakazano wyłączenie z użytkowania (całego obiektu bądź części obiektu), z uwagi na występujące nieprawidłowości w stanie technicznym mogące stanowić zagrożenie dla użytkowników. W odniesieniu do tych budynków prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie doprowadzenia ich do odpowiedniego stanu technicznego.

W stosunku do jednego obiektu zakończono postępowanie administracyjne decyzją nakazującą właścicielom wykonanie określonych robót budowlanych z jednoczesnym zakazem użytkowania części budynku do czasu wykonania ww. robót.

Ponadto, na skutek powodzi, która wystąpiła w powiecie lubańskim we wrześniu 2024r. –przeprowadziliśmy 234 kontrole pod kątem oceny szkód powstałych w jej wyniku, w tym:

- 38 kontrole budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- 3 kontrole budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- 4 kontrole budynków użyteczności publicznej,
- 11 kontrole budynków gospodarczych, inwentarskich i garaży,
- 67 kontrole dróg,
- 48 kontrole obiektów mostowych (w tym wiaduktów, kładek),
- 44 kontrole pozostałych obiektów inżynierskich (przepustów),
- 6 kontrole sieci
- 13 kontrole innych obiektów (niewymienionych powyżej).

Do właścicieli obiektów, w których stwierdzono możliwość wystąpienia zagrożenia w związku z powstałymi podczas powodzi uszkodzeniami, wystosowano pisma informujące o konieczności podjęcia działań mających na celu wykonanie zabezpieczeń oraz usunięcia nieprawidłowości. W części obiektów uszkodzenia zostały usunięte, w części wykonano zabezpieczenia do czasu uzyskania środków na ich remont.

W 2024r. w okresie zimowym nie przeprowadzono kontroli w zakresie sprawdzenia wypełniania przez właścicieli i zarządców budynków obowiązku usuwania pokrywy śnieżnej z dachów, z uwagi na brak intensywnych opadów śniegu, powodujących znaczne zwiększenie obciążenia dachów.

W ramach działalności inspektoratu prowadziliśmy natomiast akcję informacyjną poprzez publikowanie komunikatów przypominających o ciążyących na właścicielach i zarządcach obowiązków w zakresie utrzymania obiektów budowlanych (przeprowadzania kontroli, czyszczenia przewodów kominowych, usuwania pokrywy śnieżnej oraz nawisów lodowych w okresie zimowym).

kontrole obiektów wielkopowierzchniowych

Na terenie Powiatu Lubańskiego istnieje obecnie 37 obiektów wielkopowierzchniowych, w stosunku do których istnieje obowiązek przeprowadzenia przez ich właścicieli bądź zarządców kontroli dwukrotnie w ciągu roku, tj. do 31 maja i 30 listopada. Osoby kontrolujące powiadamiają organ nadzoru budowlanego o przeprowadzonej kontroli i jej wyniku. Z informacji które wpłynęły wynika, że obiekty nie posiadają nieprawidłowości mogących stwarzać zagrożenie.

kontrole stanu technicznego urządzeń zlokalizowanych na terenie placów zabaw

W 2024r. skontrolowano 9 placów zabaw zlokalizowanych na terenie Powiatu Lubańskiego. Sześć skontrolowanych obiektów posiadało nieprawidłowości w utrzymaniu urządzeń zabawowych, a także ogrodzeń, siedzisk itp. W ww. przypadkach wystosowano pisma do właścicieli i zarządców informujące o konieczności wykonania robót naprawczych.

W odniesieniu do 2 placów zabaw Zobowiązane podmioty usunęły wszystkie nieprawidłowości (poprzez demontaż uszkodzonych urządzeń bądź ich naprawę), w pozostałych przypadkach – nieprawidłowości usunięto w części, w związku z czym prowadzone są postępowania, mające na celu doprowadzenia urządzeń do odpowiedniego stanu technicznego.

• **kontrole obiektów nieużytkowanych, mogących stanowić zagrożenie**

W ramach kontroli przeprowadzonych w 2024r. w zakresie utrzymania obiektów, 10 kontroli dotyczyło budynków nieużytkowanych, zlokalizowanych na terenie Powiatu Lubańskiego, których stan techniczny wymagał wszczęcia postępowania administracyjnego z rozdziału 6 Prawa budowlanego. W odniesieniu do tych obiektów prowadzone są postępowania wyjaśniające bądź administracyjne zmierzające do wydania nakazu rozbiórki bądź nakazu wykonania niezbędnych zabezpieczeń lub prac remontowych. Prowadzenie postępowań w części ww. spraw jest utrudnione z uwagi na nieuregulowany stan prawny nieruchomości.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu - realizowała zadania określone w obszarze VI poprzez :

Zatrucie tlenkiem węgla

W 2024r. prowadzona była kampania prewencyjno-informacyjna „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, głównym jej celem było uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństw związanych z działaniem tlenku węgla, zwanego potocznie „czadem”, na organizm człowieka, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. Na stronie internetowej komendy powiatowej umieszczane były informacje o zagrożeniach związanych z oddziaływaniem tlenku węgla oraz o sposobach wczesnego wykrywania obecności czadu w mieszkaniach poprzez montowanie czujek tlenku węgla. Informacje te są na bieżąco aktualizowane i przedstawione w czytelny sposób, aby mogły trafić do jak największej liczby mieszkańców powiatu. Prowadzone były również akcje związane z przekazywaniem informacji przez lokalne media o niebezpieczeństwach związanych z tym trującym gazem. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu w ramach wszelkich akcji i festynów propagowali bezpieczeństwo oraz informowali o zagrożeniach ze strony tlenku węgla oraz informowali o konieczności przeprowadzania kontroli przewodów kominowych i wentylacyjnych. Wielokrotnie apelowano również do społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu o instalację autonomicznych czujek dymu w budynkach mieszkalnych. W trakcie działań ratowniczo-gaśniczych funkcjonariusze pouczali oraz edukowali o zagrożeniach jakie niesie ekspozycja na tlenek węgla, możliwości ulatniania się tlenku węgla (niesprawne urządzenia grzewcze, brak prawidłowej konserwacji i przeglądów itp.). Dzięki prowadzonym prelekcjom jak i kampaniom w lokalnych mediach w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, można zauważyć, że w analizowanym okresie nastąpił wzrost zainteresowania autonomicznymi czujkami dymu i CO. Współpraca z zarządcami budynków mieszkalnych wielorodzinnych, oraz znaczna ilość apeli w zakresie poprawy bezpieczeństwa pożarowego spowodowała, iż od kilku lat nastąpiła znaczna poprawa bezpieczeństwa pożarowego w tej grupie obiektów. Nie mniej jednak jest to grupa obiektów, w której nadal występuje największe zagrożenie w porównaniu do innych grup.

W związku z tym należy kontynuować kampanię społeczną pt. „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”.

Zgodnie z dokumentacją operacyjną Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu statystyka przedstawia się następująco: Liczba zdarzeń związanych z emisją tlenku węgla: w roku 2024 – 10, liczba poszkodowanych – 3, liczba śmiertelnych – 0. Świadomość społeczeństwa rośnie z każdym rokiem i widoczne są efekty prowadzonej profilaktyki i działalności ze strony straży pożarnej, w większości zdarzeń związanych z wystąpieniem tlenku węgla prawidłowo zadziałała czujka tlenku węgla alarmując mieszkańców o zagrożeniu.

1. Wypalanie traw

Działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu w tym zakresie polegały przede wszystkim na prowadzeniu kampanii informacyjnej przy pomocy lokalnych mediów, mającej na celu uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństw związanych z wypalaniem traw i nieużytków rolnych. Komenda Główna PSP prowadziła jak co roku kampanię społeczną „Stop Pożarom Traw” uświadamiającą społeczeństwu, że wypalanie traw prowadzi do nieodwracalnych, niekorzystnych zmian w środowisku naturalnym – ziemia wyjaławia się, zahamowany zostaje bardzo pożyteczny, naturalny rozkład resztek roślinnych oraz asymilacja azotu z powietrza. Informowano również w środkach masowego przekazu, o tym że pożary traw są również przyczyną wielu pożarów, które niejednokrotnie prowadzą niestety także do wypadków śmiertelnych a rocznie w tego rodzaju zdarzeniach śmierć ponosi kilkanaście osób w kraju.

2. Bezpieczeństwo nad wodą/lodem

Działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu w tym zakresie polegały przede wszystkim na prowadzeniu kampanii informacyjnej mającej na celu uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństw występujących podczas wypoczynku nad wodą lub przy zamrożniętych zbiornikach wodnych. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu prowadziła kampanię prewencyjno informacyjną podczas festynu w ramach akcji. „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”. W okresie letnim w czasie wzmożonego wypoczynku ludzi nad wodą wielokrotnie realizowano dozorowanie linii brzegowej kąpielisk w powiecie przy użyciu łodzi, realizowano pokazy oraz ćwiczenia edukujące społeczeństwo w zakresie zagrożeń podczas wypoczynku nad wodą. Przekazywano materiały edukacyjne w przedmiotowym zagadnieniu przez lokalne media.

Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu - realizował zadania związane z VII obszarem zagrożeń.

W 2024 roku Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu realizował podstawowe usługi i instrumenty rynku pracy. Z powodzeniem realizowany był projekt współfinansowany ze środków unijnych, jak również opracowane i w pełni zrealizowane zostały 4 programy aktywizacji osób bezrobotnych z terenu powiatu lubańskiego, finansowane z dodatkowo pozyskanych środków rezerwy ministra. Podobnie jak w poprzednich latach udało się również objąć dużą grupę kształceniem ustawicznym pracodawców i ich pracowników w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Zaangażowanie i wysiłek włożony w pomoc naszym klientom zaowocowały stabilizacją liczby osób bezrobotnych i stopy bezrobocia w 2024 roku. Z ogólnej puli środków w wysokości ponad 5,2 mln złotych na programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i pomoc pracodawcom wydatkowano 99,7 % środków przyznanych Powiatowemu Urzędowi Pracy w Lubaniu.

Wyzwaniem okazała się sytuacja związana z powodzią, która miała miejsce we wrześniu 2024 roku. Jednak - podobnie jak w czasie epidemii Covid-19 - Powiatowy Urząd Pracy doskonale poradził sobie z dodatkowymi zadaniami, związanymi ze wsparciem przedsiębiorców i pracodawców, którzy ucierpieli na skutek powodzi. Pozyskaliśmy dodatkowe środki na pomoc pracodawcom w utrzymaniu pracowników oraz wypłaciliśmy przewidziane ustawą wsparcie.

W okresie realizacji programu „Bezpieczny powiat lubański” wsparciem objęto 1443 osoby, głównie spośród grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy: niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, powyżej 50 roku życia. W ramach dostępnych środków realizowano instrumenty i usługi przewidziane w *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* tj. usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, szkolenia indywidualne, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności, roboty publiczne, prace interwencyjne oraz refundację kosztów doposażenia stanowiska pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu realizował zadania założone w programie „Bezpieczny powiat lubański” w sposób zamieszczony w tabeli poniżej.

- liczba osób korzystających z instrumentów rynku pracy służących tworzeniu nowych miejsc pracy:
 - > prace interwencyjne - 40 osób,
 - > roboty publiczne - 24 osoby,
 - > środki na działalność gospodarczą - 41 osób,
 - > refundacja kosztów doposażenia - 17 osób,
 - > boni na zasiedlenie - 18 osób,
- liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych aktywizacją:
 - > powyżej 50 roku życia - 113 osób,
 - > długotrwale bezrobotni - 277 osób,
 - > niepełnosprawni - 61 osób,
- liczba zorganizowanych szkoleń indywidualnych - 5 kursów,
- liczba zorganizowanych szkoleń grupowych - 2 kursy,
- liczba uczestników szkoleń indywidualnych - 9 osób,
- liczba uczestników szkoleń grupowych - 19 osób,
- liczba uczestników szkolenia APP - 10 osób,
- liczba osób, które otrzymały boni szkoleniowy - 2 osoby,
- liczba uczestników studiów podyplomowych - 3 osoby,
- liczba uczestników staży - 101 osób,
- wysokość środków wydatkowanych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej - 144 900,44 zł
- liczba osób niepełnosprawnych wspartych środkami PFRON - 5 osób,

liczba korzystających ze zwrotu kosztów dojazdu - 42 osoby,

liczba umów zawartych ze środków krajowego Funduszu Szkoleniowego na finansowanie szkoleń - 50 umów,

liczba pracodawców objętych szkoleniem w ramach środków KFS - 10 osób,

- liczba pracowników skierowanych na szkolenia w ramach środków KFS - 256 osób,

liczba osób, które otrzymały dotację do rozpoczęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON - 3 osoby,

liczba uczestników staży finansowanych ze środków PFRON - 2 osoby,

Liczba niepełnosprawnych objętych poradnictwem zawodowym - 51 osób,

- udział w badaniu **Barometr Zawodów** - online,

- liczba przeprowadzonych analiz/badań w zakresie potrzeb lokalnego rynku pracy - 5 analiz,

liczba programów aktywizacji osób bezrobotnych - 4 programy,

liczba kontaktów z pracodawcami z terenu powiatu lubańskiego - 454,

- nawiązanie współpracy z nowymi pracodawcami - 34 nowych pracodawców,

liczba zgłoszonych ofert pracy - 536 ofert,

liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy - 890 miejsc pracy,

liczba miejsc aktywizacji zawodowej (staż) - 109 miejsc,

liczba wydanych skierowań do pracy - 317 skierowań,

liczba osób, które po skierowaniu podjęły zatrudnienie - 186 osób,

liczba wniosków o zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu utrzymania w zatrudnieniu pracowników - 3 wnioski,

- liczba pracowników objętych wsparciem w ramach ustawy - 7 pracowników,

wysokość środków wydatkowanych na pomoc

pracodawcom, którzy ucierpieli na skutek powodzi - 392,61 zł

Wnioski

Przedstawione dane wykazały, że działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu odpowiadały na potrzeby lokalnego rynku pracy i pozwoliły na realizację zadań postawionych przed Urzędem, czyli zapobieganie zagrożeniu osób bezrobotnych wykluczeniem społecznym.

Podejmowane działania aktywizacyjne w stosunku do klientów Urzędu pozwoliły na stworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i ich rodzin, który przeciwdziała degradacji społeczno-zawodowej. Wsparcie w postaci usług i instrumentów rynku pracy, przyniosło efekt przywrócenia na rynek pracy 815 osób.

Z kolei promowanie kształcenia ustawicznego wśród pracodawców przyczyniło się do podniesienia kwalifikacji lub dostosowania ich do wymagań lokalnego rynku pracy wśród 266 osób. Efektem tych działań było zapobiegnięcie marginalizacji społecznej ze względu na niedopasowane kwalifikacje.

Podsumowując realizacja przez Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu przedsięwzięć z zakresu aktywizacji zawodowej oraz wspieranie zatrudnienia, mającego na celu przeciwdziałanie bezrobociu jako zjawisku generującemu przestępczość oraz wykluczenie społeczne, okazało

się skutecznym narzędziem zapobiegania przestępczości i przyczyniło się do realizacji zadań zapisanych w programie „Bezpieczny powiat lubański”. Podejmowana współpraca z lokalnymi pracodawcami zagwarantowała powodzenie programu i ograniczenie przyczyn występowania przestępczości.

**Wnioski z podsumowania efektów programu „Bezpieczny Powiat Lubański”
za rok 2024.**

1. Wszyscy uczestnicy programu wykonywali zaplanowane dla nich zadania. Sposób realizacji tych zadań oraz osiągnięte efekty, zostały przedstawione w nadesłanych przez poszczególne podmioty informacjach za 2024 rok.
2. Wykonawstwo zadań przez poszczególnych uczestników przebiegało zgodnie z założeniami programu. Stosowano różnorodne formy realizacji zadań : od działań informacyjnych, poprzez działania kontrolne, wydawanie szczegółowych zaleceń, do stosowania środków represyjnych .
3. Pomimo właściwej realizacji zadań istnieją obszary, w których konieczne jest dalsze, systematyczne działanie wybranych podmiotów, celem dalszej poprawy poziomu bezpieczeństwa, bądź utrzymania osiągniętego stanu.
4. Realizacja przyjętych kierunków programu ma istotny wpływ na poprawę bezpieczeństwa na terenie powiatu lubańskiego i jest pozytywnie odbierana przez mieszkańców, dlatego kontynuowanie programu w obecnej formie na następne lata jest w pełni uzasadnione.

NACZELNIK
Wydziału Zarządzania i Organizacji
Dawid Duchaniuk